

U S T A W A

z dnia

o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego¹⁾

Rozdział 1

Cele i zadania Rady Dialogu Społecznego

Art. 1. 1. Tworzy się Radę Dialogu Społecznego, zwaną dalej „Radą”, jako forum trójstronnej współpracy strony pracowników, strony pracodawców oraz strony rządowej, zwanych dalej „stronami Rady”.

2. Rada prowadzi dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki i spójności społecznej.

3. Rada działa na rzecz realizacji zasady partycypacji i solidarności społecznej w zakresie stosunków zatrudnienia.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, ustawę z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców, ustawę z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 7 października 1999 r. o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, ustawę z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych, ustawę z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 22 lipca 2006 r. o spółdzielni europejskiej, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, ustawę z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej, ustawę z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawę z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

4. Rada działa na rzecz poprawy jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych, a także budowania wokół nich społecznego porozumienia w drodze prowadzenia przejrzystego, merytorycznego i regularnego dialogu organizacji pracowników i pracodawców oraz strony rządowej.

5. Rada wspiera prowadzenie dialogu społecznego na wszystkich szczeblach jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 2. Do właściwości Rady oraz jej stron należy:

- 1) wyrażanie opinii i zajmowanie stanowisk,
 - 2) opiniowanie projektów założeń projektów ustaw oraz projektów aktów prawnych,
 - 3) inicjowanie na zasadach określonych niniejszą ustawą procesu legislacyjnego,
 - 4) wykonywanie innych zadań wynikających z odrębnych ustaw
- w sprawach, o których mowa w art. 1.

Rozdział 2

Uprawnienia Rady Dialogu Społecznego i jej stron

Art. 3. 1. Strony Rady mogą zawierać porozumienia i zajmować wspólne stanowiska.

2. Przedmiotem porozumień stron Rady są wzajemne zobowiązania stron służące realizacji celów Rady, o których mowa w art. 1 ust. 2–4.

3. Porozumienia określają w szczególności:

- 1) czas obowiązywania;
- 2) tryb dokonywania zmian treści;
- 3) tryb rozwiązania;
- 4) przypadki wygaśnięcia;
- 5) tryb rozstrzygania kwestii spornych.

Art. 4. 1. Każdej ze stron Rady przysługuje prawo wniesienia pod obrady Rady sprawy o dużym znaczeniu społecznym lub gospodarczym, jeżeli uzna, że jej rozwiązanie jest istotne dla zachowania pokoju społecznego, rozwoju społeczno-gospodarczego i wzrostu dobrobytu, zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki oraz spójności społecznej.

2. Każda ze stron Rady, również wspólnie z inną stroną Rady, może zająć stanowisko w każdej sprawie dotyczącej polityki społecznej lub gospodarczej.

3. Każda ze stron Rady może wezwać inną stronę Rady do zajęcia stanowiska w sprawie, którą uzna za mającą duże znaczenie społeczne lub gospodarcze.

4. W sprawie wniesionej pod obrady Rady w trybie, o którym mowa ust. 1, Rada podejmuje uchwałę.

5. Rada może, w drodze uchwały, przekazać sprawę, o której mowa w ust. 1, do rozpatrzenia przez zespół, o którym mowa w art. 34, jednocześnie wskazując termin do zajęcia stanowiska.

6. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 5, zespół przedstawi swoje stanowisko w sprawie, o której mowa w ust. 1, Rada podejmuje uchwałę w oparciu o to stanowisko na pierwszym posiedzeniu następującym po jego upływie.

7. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 5, zespół nie przedstawi stanowiska, każda ze stron Rady w terminie 14 dni od dnia, w którym upłynął termin do przedstawienia stanowiska zespołu, może przedstawić Radzie swoje stanowisko w sprawie.

8. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 7, strona nie przedstawi swojego stanowiska, każda z organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie, oraz strona rządowa, w terminie 5 dni od dnia, w którym upłynął termin do przedstawienia stanowiska każdej ze stron Rady, może przedstawić swoje stanowisko.

9. Po upływie terminów, o których mowa w ust. 7 i 8, Rada może podjąć uchwałę w sprawie, po rozpatrzeniu stanowisk stron lub organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie.

10. Tryb określony w ust. 4–9 stosuje się do przyjmowania opinii przez Radę.

Art. 5. 1. Przygotowywane przez Radę Ministrów oraz jej członków projekty założeń projektów ustaw i projekty aktów prawnych w sprawach, o których mowa w art. 1, są kierowane do opinii strony pracowników i strony pracodawców Rady.

2. Strona pracowników i strona pracodawców Rady wyraża swoją opinię w drodze uchwały.

3. Projekty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane na adres poczty elektronicznej Biura Rady Dialogu Społecznego.

4. Termin do wyrażenia opinii, o której mowa w ust. 2, nie może być krótszy niż 30 dni od dnia przekazania projektu na adres poczty elektronicznej, o którym mowa w ust. 3. Termin ten może zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny.

5. Nieprzedstawienie opinii, o której mowa w ust. 2, w wyznaczonym terminie uważa się za rezygnację z prawa do jej wyrażenia.

Art. 6. 1. W przypadku gdy Rada Ministrów nie uwzględni opinii, o której mowa w art. 5 ust. 2, lub dokona istotnych zmian w projekcie w stosunku do opiniowanego projektu, przedstawia swoje stanowisko w treści uzasadnienia projektu przedłożonego Sejmowi.

2. Stanowisko, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów przekazuje Radzie.

Art. 7. 1. Strona pracowników i strona pracodawców Rady ma prawo przygotowywania wspólnie uzgodnionych projektów założeń projektów ustaw i projektów aktów prawnych w sprawach, o których mowa w art. 1, i przekazania ich właściwemu ministrowi w celu przedłożenia Radzie Ministrów.

2. Projekt, o którym mowa w ust. 1, zawiera uzasadnienie wraz z oceną skutków regulacji.

3. Uzgodnienie projektu, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze uchwały strony pracowników i strony pracodawców Rady.

4. Nieprzyjęcie projektu przez Radę Ministrów do dalszych prac wymaga przedstawienia przez właściwego ministra stronie pracowników i stronie pracodawców Rady, w terminie 2 miesięcy od dnia podjęcia decyzji o nieprzyjęciu projektu, nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia otrzymania projektu przez właściwego ministra, pisemnego uzasadnienia.

5. W przypadku wniesienia projektu ustawy do Sejmu z istotnymi zmianami, informacja zawierająca uzasadnienie zmian jest zamieszczana w uzasadnieniu projektu.

Art. 8. 1. Strona pracowników i strona pracodawców Rady może wnioskować o przeprowadzenie wysłuchania publicznego do podmiotu odpowiedzialnego za opracowanie projektu aktu normatywnego dotyczącego spraw objętych zakresem właściwości Rady.

2. Z inicjatywą o wystąpienie z wnioskiem o przeprowadzenie wysłuchania publicznego dotyczącego projektu aktu normatywnego może wystąpić każda z organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie.

3. Przyjęcie wniosku następuje w drodze uchwały strony pracowników i strony pracodawców Rady.

Art. 9. 1. Strona pracowników i strona pracodawców Rady mogą przedstawiać wspólne zapytania w zakresie spraw, o których mowa w art. 1, właściwym ministrom.

2. Uzgodnienie treści zapytania, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze uchwały strony pracowników i strony pracodawców Rady.

3. Właściwy minister udziela odpowiedzi w terminie 30 dni od dnia otrzymania wspólnego zapytania.

Art. 10. 1. Każdego roku Rada opracowuje program swojego działania, uwzględniając aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. W programie wskazywane są zagadnienia priorytetowe dla rozwoju i zwiększenia efektywności dialogu społecznego w Polsce.

2. Strona rządowa, w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, przedstawia Radzie aktualny wykaz prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

3. Program prac Rady jest przedstawiany Radzie Ministrów w terminie do dnia 20 lutego każdego roku.

Art. 11. 1. Rada rozpatruje wnioski wojewódzkich rad dialogu społecznego, o których mowa w art. 41 ust. 1, o ile dotyczą one spraw objętych zakresem jej właściwości.

2. Rada może przekazać sprawę o zasięgu wojewódzkim wojewódzkiej radzie dialogu społecznego.

3. Informację na temat rozstrzygnięcia sprawy, o której mowa w ust. 2, przewodniczący wojewódzkiej rady dialogu społecznego przedstawia Prezydium Rady.

4. Prezydium Rady może zdecydować o wniesieniu informacji, o której mowa w ust. 3, oraz opinii lub stanowiska, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1, pod obrady plenarne Rady.

Art. 12. Rada przedstawia stanowiska w sprawach wniesionych pod jej obrady przez Radę Ministrów, jej członków i inne organy państwowe.

Art. 13. 1. Strona pracowników i strona pracodawców Rady ma prawo występowania ze wspólnymi wnioskami o wydanie lub zmianę ustawy albo innego aktu prawnego w zakresie spraw, o których mowa w art. 1. Wnioski kierowane są do właściwego ministra.

2. Uzgodnienie wniosku, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze uchwały strony pracowników i strony pracodawców Rady.

3. W przypadku przedłożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, właściwy minister, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku, przedstawia na piśmie stronie pracowników i stronie pracodawców Rady stanowisko Rady Ministrów w sprawie.

4. Strona pracowników i strona pracodawców Rady mogą złożyć wspólny wniosek o przedstawienie stanowiska, o którym mowa w ust. 3, na najbliższym posiedzeniu Rady.

Art. 14. Strona pracowników i strona pracodawców Rady mogą podjąć uchwałę o wystąpieniu przez przewodniczącego Rady do Sądu Najwyższego z wnioskiem o

rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, jeżeli w orzecznictwie Sądu Najwyższego lub sądów powszechnych ujawniły się rozbieżności w wykładni prawa.

Art. 15. 1. Strona pracowników i strona pracodawców Rady mogą zawierać ponadzakładowe układy zbiorowe pracy obejmujące ogół pracodawców zrzeszonych w organizacjach, o których mowa w art. 24 ust. 1, lub grupę tych pracodawców oraz pracowników zatrudnionych przez tych pracodawców, a także porozumienia określające wzajemne zobowiązania tych stron.

2. Do układów, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 239–241¹, art. 241² § 1 i 3, art. 241³–241⁹ § 1 i 2 oraz art. 241¹⁰–241¹³ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662).

Art. 16. 1. Strona rządowa, w terminie do dnia 10 maja każdego roku, przedstawia Radzie wstępną prognozę wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę do prac nad projektem ustawy budżetowej na rok następny.

2. Strony pracowników i strony pracodawców Rady, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wstępnej prognozy wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę do prac nad projektem ustawy budżetowej na rok następny, przedstawiają wspólną propozycję w sprawie wzrostu w następnym roku:

- 1) wynagrodzeń w gospodarce narodowej, w tym w państwowej sferze budżetowej;
- 2) minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 3) emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

3. W przypadku gdy w terminie, o którym mowa w ust. 2, strony pracowników i strony pracodawców Rady nie przedstawią wspólnej propozycji, każda z tych stron może, w terminie 5 dni roboczych, przedstawić swoją propozycję w każdej ze spraw, o których mowa w ust. 2.

4. W przypadku gdy w terminie, o którym mowa w ust. 3, strona nie przedstawi propozycji w sprawach, o których mowa w ust. 2, propozycję w każdej ze spraw może przedstawić, w terminie 5 dni roboczych, każda z organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie.

Art. 17. 1. Strona rządowa, w terminie do dnia 15 czerwca każdego roku, kieruje założenia projektu budżetu państwa na rok następny do Rady w celu zajęcia stanowiska przez strony pracowników i strony pracodawców.

2. Strony pracowników i strony pracodawców Rady zajmują, w terminie 30 dni od dnia otrzymania założeń projektu budżetu państwa na rok następny, wspólne stanowisko w sprawie tych założeń.

3. W przypadku gdy w terminie, o którym mowa w ust. 2, strony nie uzgodnią wspólnego stanowiska, każda ze stron może, w terminie 3 dni roboczych, zająć stanowisko w sprawie założeń projektu budżetu państwa na rok następny.

4. W przypadku gdy w terminie, o którym mowa w ust. 3, strony nie uzgodnią stanowiska w sprawie założeń projektu budżetu państwa na rok następny, opinię w sprawie założeń projektu budżetu państwa na rok następny może przedstawić, w terminie 3 dni roboczych, każda z organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie.

Art. 18. 1. Strona rządowa, nie później niż 30 dni przed przedstawieniem projektu ustawy budżetowej Sejmowi, kieruje projekt ustawy budżetowej na rok następny wraz z uzasadnieniem do Rady w celu zajęcia stanowiska przez strony pracowników i strony pracodawców.

2. Strony pracowników i strony pracodawców Rady zajmują wspólne stanowisko w sprawie projektu ustawy budżetowej na rok następny, nie później niż w 10 dniu roboczym następującym po dniu, w którym otrzymały projekt.

3. W przypadku gdy w terminie, o którym mowa w ust. 2, strony nie uzgodnią wspólnego stanowiska, każda ze stron może, w terminie kolejnych 5 dni roboczych, zająć stanowisko w sprawie projektu ustawy budżetowej na rok następny.

4. W przypadku gdy w terminie, o którym mowa w ust. 3, strona nie uzgodni stanowiska w sprawie projektu ustawy budżetowej na rok następny, opinię w sprawie projektu ustawy budżetowej na rok następny może przedstawić, w terminie kolejnych 3 dni roboczych, każda z organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie.

Art. 19. 1. Nieprzedstawienie wspólnej propozycji i stanowisk, o których mowa w art. 16–18, w terminie wyznaczonym odpowiednio w każdym z tych przepisów lub w terminie ustalonym przez Radę, oznacza rezygnację z prawa do ich wyrażenia.

2. Terminy, o których mowa w art. 16–18, Rada może zmieniać na wniosek strony rządowej.

Art. 20. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przedstawia stronie pracowników i stronie pracodawców Rady informację o przebiegu wykonania ustawy budżetowej za pierwsze półrocze bieżącego roku w terminie do dnia 10 września tego roku.

Art. 21. 1. Rada Ministrów przedstawia stronie pracowników i stronie pracodawców Rady, w terminie do dnia 31 maja roku następnego, informację z wykonania ustawy budżetowej.

2. Strony pracowników i strony pracodawców Rady, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 1, mogą przedstawić Sejmowi wspólną opinię o wykonaniu ustawy budżetowej.

Rozdział 3

Skład i organizacja Rady Dialogu Społecznego

Art. 22. 1. W skład Rady wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

2. W pracach Rady:

- 1) biorą udział, z głosem doradczym, przedstawiciele Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Narodowego Banku Polskiego i Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego;
- 2) mogą brać udział, na zaproszenie przewodniczącego Rady, przedstawiciele innych wybranych i zainteresowanych organizacji oraz instytucji – zgodnie z ich zakresem działania.

Art. 23. 1. Stronę pracowników w Radzie reprezentują przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych.

2. Za reprezentatywne organizacje związkowe uznaje się ogólnokrajowe związki zawodowe, ogólnokrajowe zrzeszenia (federacje) związków zawodowych i ogólnokrajowe organizacje międzyzwiązkowe (konfederacje), które spełniają łącznie następujące kryteria:

- 1) zrzeszają więcej niż 300 000 członków będących pracownikami;
- 2) działają w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności jest określony w więcej niż w połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej.

3. Przy ustalaniu kryterium liczebności, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, uwzględnia się nie więcej niż po 100 000 członków organizacji związkowej będących pracownikami zatrudnionymi w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności

jest określony w jednej sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej. Organizacja związkowa ubiegająca się o uznanie jej za reprezentatywną organizację związkową przy ustalaniu liczby pracowników, o której mowa w ust. 2 pkt 1, nie uwzględnia pracowników zrzeszonych w tych spośród jej organizacji członkowskich, które są lub w okresie roku przed złożeniem wniosku o stwierdzenie reprezentatywności były zrzeszone w reprezentatywnej organizacji związkowej mającej przedstawicieli w składzie Rady.

4. Strona pracowników może zapraszać do udziału w pracach Rady, z głosem doradczym, przedstawicieli związków zawodowych i organizacji związkowych niespełniających kryteriów określonych w ust. 2 i 3 oraz przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych.

Art. 24. 1. Stronę pracodawców w Radzie reprezentują przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców.

2. Za reprezentatywne organizacje pracodawców uznaje się ogólnokrajowe organizacje pracodawców o charakterze ponadbranżowym, funkcjonujące na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.²⁾) lub ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 979, z późn. zm.³⁾), spełniające łącznie następujące kryteria:

- 1) zrzeszają pracodawców zatrudniających łącznie co najmniej 300 000 pracowników, z zastrzeżeniem ust. 3;
- 2) zrzeszają pracodawców prowadzących podstawowy rodzaj działalności gospodarczej w co najmniej połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej, z zastrzeżeniem ust. 4;
- 3) posiadają wśród członków regionalne organizacje pracodawców o charakterze ponadbranżowym, mające siedziby w co najmniej połowie województw.

3. Przy ustalaniu kryterium liczebności, o którym mowa w ust. 2 pkt 1:

- 1) w przypadku pracodawcy prowadzącego działalność w zakresie jednej sekcji PKD wszyscy pracownicy przyporządkowywani są do tej sekcji albo

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 34, poz. 148, z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 2000 r. Nr 60, poz. 700 i Nr 107, poz. 1127, z 2001 r. Nr 100, poz. 1080 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 137, poz. 1304, z 2009 r. Nr 6, poz. 33 oraz z 2011 r. Nr 205, poz. 1206 i Nr 207, poz. 1230.

2) w przypadku pracodawcy prowadzącego działalność w więcej niż jednej sekcji PKD wszyscy zatrudnieni pracownicy zostają przyporządkowani do sekcji obejmującej podstawowy rodzaj działalności danego podmiotu

– przy czym uwzględnia się nie więcej niż 100 000 pracowników w danej sekcji PKD.

4. Przy ustalaniu liczby sekcji, o których mowa w ust. 2 pkt 2, uwzględnia się sekcje obejmujące co najmniej 3000 pracowników.

5. Strona pracodawców może zapraszać do udziału w pracach Rady, z głosem doradczym, przedstawicieli organizacji pracodawców niespełniających kryteriów określonych w ust. 2–4 oraz przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych.

Art. 25. 1. Wnioski organizacji związkowych, o których mowa w art. 23 ust. 2, i organizacji pracodawców, o których mowa w art. 24 ust. 2, o stwierdzenie ich reprezentatywności rozpatruje Sąd Okręgowy w Warszawie, który wydaje w tej sprawie orzeczenie w ciągu 30 dni od dnia złożenia wniosku w trybie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.⁴⁾) o postępowaniu nieprocesowym.

2. Z wnioskami, o których mowa w ust. 1, organizacje związkowe i organizacje pracodawców występują co 4 lata. Okres 4 lat liczy się od dnia uprawomocnienia się uprzednio wydanego orzeczenia.

3. Z upływem 4 lat od uprawomocnienia się orzeczenia sądu w sprawie wniosku o ponowne stwierdzenie reprezentatywności organizacja związkowa i organizacja pracodawców traci uprawnienia organizacji reprezentatywnej w rozumieniu art. 23 i art. 24, chyba że udokumentuje Prezydium Rady złożenie wniosku o ponowne stwierdzenie reprezentatywności. W takim przypadku organizacja ta zachowuje status organizacji reprezentatywnej do czasu uprawomocnienia się orzeczenia sądu w sprawie wniosku o ponowne stwierdzenie reprezentatywności.

Art. 26. 1. Każda z organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1, oraz strona rządowa są reprezentowane w Radzie przez swych przedstawicieli.

2. Liczbę przedstawicieli każdej z organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1, w składzie Rady ustalają wspólnie strony pracowników i strony pracodawców.

3. Strona pracowników i strona pracodawców Rady mają równą liczbę przedstawicieli.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091, 1161, 1296, 1585, 1626, 1741 i 1924 oraz z 2015 r. poz. 2, 4, 218 i 539.

4. Każda z organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1, ma równą liczbę przedstawicieli w ramach danej strony.

5. Liczbę członków Rady Ministrów, będących przedstawicielami strony rządowej w składzie Rady, ustala Prezes Rady Ministrów.

6. Liczby przedstawicieli, o których mowa w ust. 2, zatwierdza Rada w drodze uchwały.

Art. 27. 1. Członków Rady będących:

- 1) przedstawicielami strony pracowników i strony pracodawców, na wniosek każdej z organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1,
- 2) przedstawicielami strony rządowej – członków Rady Ministrów oraz po jednym przedstawicielu ministra właściwego do spraw pracy odpowiedzialnego za dialog społeczny i ministra właściwego do spraw finansów publicznych odpowiedzialnego za budżet, w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, na wniosek Prezesa Rady Ministrów

– powołuje i odwołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powołuje do udziału i odwołuje z udziału w pracach Rady swojego przedstawiciela oraz przedstawicieli:

- 1) Prezesa Narodowego Banku Polskiego – na jego wniosek;
- 2) Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego – na jego wniosek.

3. Osoby powołane do składu Rady albo do udziału w jej pracach uczestniczą osobiście w pracach Rady.

4. Za udział w pracach Rady przysługuje ryczałt miesięczny:

- 1) przewodniczącemu oraz wiceprzewodniczącym Rady, z wyłączeniem przedstawicieli strony rządowej – w wysokości 76% przeciętnego wynagrodzenia w roku poprzednim ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu, zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem”;
- 2) członkom Rady, pełniącym funkcje przewodniczących zespołów problemowych, o których mowa w art. 34, z wyłączeniem przedstawicieli strony rządowej – w wysokości 65% przeciętnego wynagrodzenia;
- 3) pozostałym członkom Rady oraz sekretarzom Prezydium Rady, z wyłączeniem przedstawicieli strony rządowej – w wysokości 57% przeciętnego wynagrodzenia.

5. Uprawnienie do ryczałtu przysługuje wyłącznie z jednego z tytułów wymienionych w ust. 4.

6. Zwrot kosztów podróży, zakwaterowania i diety w wysokości i na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ ust. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, mogą uzyskać:

- 1) członkowie Rady i sekretarze Prezydium Rady, z wyłączeniem przedstawicieli strony rządowej;
- 2) członkowie zespołów problemowych, o których mowa w art. 34, i eksperci niebędący członkami Rady, którzy są członkami organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie, jeżeli środki przekazane tym organizacjom w ramach umów, o których mowa w ust. 7, taki zwrot umożliwiają.

7. W celu realizacji zadań strony pracowników i strony pracodawców Rady, wynikających z ustawy, w ramach umów zawieranych między Biurem Rady Dialogu Społecznego a organizacjami, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1, wchodzącymi w skład Rady:

- 1) wiceprzewodniczący Rady mogą zlecać:
 - a) wykonanie ekspertyz, badań i raportów oraz innych dokumentów,
 - b) prace techniczno-organizacyjne,
 - c) zakup usług i materiałów,
 - d) organizowanie konferencji, zjazdów, spotkań i szkoleń promujących dialog społeczny;
- 2) mogą być zwracane koszty podróży, zakwaterowania i diety, o których mowa w ust. 6 pkt 2.

8. Ryczałt miesięczny, o którym mowa w ust. 4, zwrot kosztów podróży, zakwaterowania i diety, o których mowa w ust. 6 pkt 1, oraz wydatki na pokrycie zlecanych prac, o których mowa w ust. 7, wypłaca Biuro Rady Dialogu Społecznego.

Art. 28. 1. Rada obraduje na posiedzeniach plenarnych.

2. Rada podejmuje decyzje w drodze uchwały na posiedzeniach plenarnych, jeżeli w posiedzeniu biorą udział:

- 1) przedstawiciele więcej niż połowy organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1;
- 2) przedstawiciele więcej niż połowy organizacji, o których mowa w art. 24 ust. 1;
- 3) co najmniej jeden przedstawiciel Rady Ministrów.

3. Przyjęcie uchwały Rady wymaga zgody każdej ze stron. Stanowiska strony pracowników i strony pracodawców są przyjmowane zwykłą większością, przy czym wymagane jest uczestniczenie w głosowaniu co najmniej 2/3 członków Rady

reprezentujących daną stronę. Stanowisko strony rządowej przyjmowane jest jednomyślnie przez obecnych na posiedzeniu przedstawicieli Rady Ministrów.

Art. 29. 1. Strona pracowników i strona pracodawców uzgadnia wnioski, wyraża swoją opinię lub zajmuje stanowisko w drodze uchwały podejmowanej na posiedzeniu plenarnym, jeżeli w posiedzeniu biorą udział:

- 1) przedstawiciele więcej niż połowy organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1;
- 2) przedstawiciele więcej niż połowy organizacji, o których mowa w art. 24 ust. 1.

2. Przyjęcie uchwały wymaga zgody strony pracowników i strony pracodawców.

3. Uchwała przyjmowana jest zwykłą większością, przy czym wymagane jest uczestniczenie w głosowaniu co najmniej 2/3 członków Rady reprezentujących daną stronę.

Art. 30. 1. Rada może podejmować uchwały w drodze głosowania korespondencyjnego. Przyjęcie uchwały w drodze głosowania korespondencyjnego może odbywać się przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

2. Przy podejmowaniu uchwały w drodze głosowania korespondencyjnego głos w imieniu strony rządowej oraz organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1, oddają przewodniczący i każdy wiceprzewodniczący Rady.

3. Głosowanie korespondencyjne jest ważne, jeżeli wzięły w nim udział wszystkie organizacje, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1, oraz strona rządowa.

4. Uchwała w drodze głosowania korespondencyjnego jest podejmowana jednomyślnie.

Art. 31. 1. Pracami Rady kieruje Prezydium Rady, w skład którego wchodzi przewodniczący Rady i wiceprzewodniczący Rady.

2. Przedstawiciele każdej z organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1, oraz Prezes Rady Ministrów – w imieniu strony rządowej – wskazują po jednym wiceprzewodniczącym Rady, przy czym nie wskazuje wiceprzewodniczącego organizacja lub strona rządowa, której przedstawiciel jest przewodniczącym Rady.

3. Prezydium Rady koordynuje pracę Rady i jej zespołów problemowych, o których mowa w art. 34, w szczególności ustala harmonogram prac Rady, porządek posiedzenia Rady oraz rozpatruje sprawy przekazane przez Radę.

4. Prezydium Rady przy wykonywaniu zadań korzysta z pomocy sekretarza Prezydium Rady.

Art. 32. 1. Na czele Rady stoi przewodniczący Rady.

2. Do zadań przewodniczącego należy:

- 1) zwoływanie i przewodniczenie posiedzeniom Rady i Prezydium Rady;
- 2) reprezentowanie Rady w kontaktach zewnętrznych;
- 3) kierowanie w imieniu Rady wniosków i zapytań do właściwych organów;
- 4) wykonywanie innych czynności zleconych przez Radę.

3. Przewodniczący Rady przedstawia Sejmowi corocznie, nie później niż do dnia 31 maja, sprawozdanie z działalności Rady w roku poprzednim.

4. Kadencja przewodniczącego Rady trwa 1 rok.

5. Przewodniczącym Rady jest naprzemiennie przedstawiciel strony pracowników i strony pracodawców, wskazany przez daną stronę i będący członkiem Rady, oraz strony rządowej, wskazany przez Prezesa Rady Ministrów spośród członków Rady Ministrów będących w składzie Rady.

6. Wybór kolejności przewodniczenia Radzie uzgadniają strony Rady.

Art. 33. 1. Posiedzenia Rady oraz jej Prezydium odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na 2 miesiące.

2. Rada, w drodze uchwały, może przekazać Prezydium Rady rozpatrzenie sprawy należącej do jej kompetencji, z wyjątkiem zadań, których realizacja przez Radę wynika z odrębnych ustaw.

Art. 34. W ramach Rady tworzone są stałe lub doraźne zespoły problemowe.

Art. 35. 1. Posiedzenia Rady są jawne.

2. Z ważnych powodów Prezydium Rady może zdecydować o wyłączeniu jawności posiedzenia.

3. Z posiedzenia Rady sporządza się komunikat.

Art. 36. Rada uchwała swój regulamin, określający:

- 1) tryb i sposób pracy oraz tryb zwoływania posiedzeń Rady oraz Prezydium Rady;
- 2) tryb powoływania i sposób funkcjonowania zespołów problemowych, o których mowa w art. 34;
- 3) formę i sposób udostępniania komunikatu, o którym mowa w art. 35 ust. 3;
- 4) sposób informowania o przebiegu posiedzeń Rady;
- 5) sposób zapraszania do udziału w pracach Rady przedstawicieli z głosem doradczym;
- 6) tryb powoływania i zadania sekretarzy Prezydium Rady;
- 7) organizację, sposób działania i tryb pracy Biura Rady Dialogu Społecznego.

Art. 37. 1. Tworzy się Biuro Rady Dialogu Społecznego, zapewniające obsługę techniczną, organizacyjną i kancelaryjno-biurową oraz ekspercką Rady, zwane dalej „Biurem”.

2. Biuro jest wydzieloną komórką organizacyjną państwowej jednostki budżetowej, podległej ministrowi właściwemu do spraw pracy.

Art. 38. 1. Pracami Biura kieruje dyrektor Biura.

2. Dyrektora Biura powołuje minister właściwy do spraw pracy na wniosek Rady.

3. Minister właściwy do spraw pracy odwołuje dyrektora Biura na wspólny wniosek co najmniej dwóch stron Rady.

4. Dyrektor Biura, w zakresie obowiązków związanych z realizacją zadań Rady, Prezydium i zespołów problemowych, o których mowa w art. 34, podlega przewodniczącemu Rady.

Art. 39. 1. Wydatki związane z funkcjonowaniem Rady i Biura są pokrywane z budżetu państwa z części 31 – Praca, w ramach wyodrębnionego rozdziału klasyfikacji budżetowej.

2. Projekt planu finansowego Biura jest przygotowywany przez dyrektora Biura i podlega zatwierdzeniu przez Radę.

3. Wydatki, o których mowa w ust. 1, są ujmowane w planie finansowym jednostki, o której mowa w art. 37 ust. 2.

4. W terminie do dnia 31 stycznia każdego roku dyrektor Biura przedstawia Radzie sprawozdanie z wykonania planu finansowego Biura za rok poprzedni.

5. Rada zatwierdza sprawozdanie w terminie do końca lutego danego roku.

Art. 40. 1. Prace strony rządowej w Radzie koordynuje minister właściwy do spraw pracy.

2. Minister właściwy do spraw pracy i urząd go obsługujący współpracuje z Radą i wojewódzkimi radami dialogu społecznego, o których mowa w art. 41 ust. 1, oraz przedstawia Radzie informacje o działaniach i inicjatywach strony rządowej.

3. Minister właściwy do spraw pracy, na wniosek strony pracowników i strony pracodawców Rady, powołuje – niezależne od Rady – zespoły, dla prowadzenia branżowego dialogu społecznego.

Rozdział 4

Wojewódzkie rady dialogu społecznego

Art. 41. 1. W województwach mogą być tworzone wojewódzkie rady dialogu społecznego, zwane dalej „WRDS”.

2. O utworzeniu WRDS postanawia marszałek województwa na wspólny wniosek co najmniej jednej z organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1, oraz co najmniej jednej z organizacji, o których mowa w art. 24 ust. 1.

3. Marszałek postanawia o likwidacji WRDS, jeżeli o odwołanie swoich przedstawicieli z jej składu wystąpią wszystkie z organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1, lub wszystkie z organizacji, o których mowa w art. 24 ust. 1.

4. Tworzenie oraz zapewnienie funkcjonowania WRDS jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, zleconym marszałkowi województwa, finansowanym w drodze dotacji celowej.

Art. 42. 1. Do właściwości WRDS należy:

- 1) wyrażanie opinii i stanowisk:
 - a) w sprawach objętych zakresem zadań związków zawodowych lub organizacji pracodawców będących w kompetencji administracji rządowej i samorządowej z terenu województwa,
 - b) w sprawach, o których mowa w art. 11 ust. 2;
- 2) wykonywanie innych zadań wynikających z odrębnych ustaw.

2. Marszałek województwa przedstawia stronie pracowników i stronie pracodawców WRDS do zaopiniowania projekty strategii rozwoju województwa i programów w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz sprawozdania z ich realizacji.

3. Wyrażenie opinii, o których mowa w ust. 1 i 2, wymaga zgody strony pracowników i strony pracodawców WRDS. Jeżeli strona pracowników i strona pracodawców WRDS nie uzgodni wspólnej opinii, każdej z organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1, wchodzących w skład WRDS, przysługuje prawo wyrażenia stanowiska w sprawie podlegającej opiniowaniu.

4. Opinię lub stanowiska w sprawie, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, WRDS przekazuje Prezydium Rady.

Art. 43. 1. Strony WRDS mogą wspólnie zawierać porozumienia.

2. Przedmiotem porozumień mogą być wzajemne zobowiązania stron w sprawach objętych zakresem ich działania. Przepis art. 3 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 44. 1. WRDS może rozpatrywać sprawy społeczne lub gospodarcze powodujące konflikty między pracodawcami i pracownikami, jeżeli uzna te sprawy za istotne dla zachowania pokoju społecznego.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, mogą być na piśmie przedstawiane WRDS przez każdą z jej stron, związki zawodowe i organizacje pracodawców niewchodzące w skład WRDS, organy administracji publicznej oraz strony, których konflikt dotyczy.

Art. 45. 1. W sprawach, o których mowa w art. 44 ust. 1, WRDS wyraża opinię lub podejmuje uchwałę o konieczności wyznaczenia osoby z misją dobrej woli, którą będzie osoba z listy mediatorów, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 295), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W szczególnych przypadkach, jeżeli wymaga tego interes społeczny, przewodniczący WRDS może samodzielnie zadecydować o konieczności wyznaczenia osoby z misją dobrej woli.

3. Z wnioskiem do ministra właściwego do spraw pracy o wyznaczenie osoby z misją dobrej woli występuje przewodniczący WRDS.

4. Osoba z misją dobrej woli pomaga stronom, których konflikt dotyczy, w jego rozwiązaniu. Jeżeli nie jest możliwe rozwiązanie konfliktu, jego strony lub osoba z misją dobrej woli występują do WRDS o wyrażenie przez nią opinii.

Art. 46. 1. Osobie z misją dobrej woli na czas prowadzenia misji dobrej woli przysługuje zwolnienie od pracy.

2. Osobie z misją dobrej woli przysługuje wynagrodzenie oraz zwrot poniesionych przez nią kosztów przejazdu i zakwaterowania określone w umowie zawartej przez tę osobę z wojewodą. Wynagrodzenie to nie może być wyższe od wynagrodzenia przewidzianego dla mediatorów z listy mediatorów, określonego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.

3. Wynagrodzenie i koszty, o których mowa w ust. 2, są finansowane w ramach dotacji celowej, o której mowa w art. 41 ust. 4.

Art. 47. 1. W skład WRDS wchodzi:

- 1) marszałek województwa oraz dwie wskazane przez niego osoby spośród przedstawicieli innych jednostek samorządu terytorialnego albo organizacji zrzeszających samorządy – jako przedstawiciele strony samorządowej;
- 2) przedstawiciele organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1 – jako przedstawiciele strony pracowników;
- 3) przedstawiciele organizacji, o których mowa w art. 24 ust. 1 – jako przedstawiciele strony pracodawców;
- 4) wojewoda oraz dwie wskazane przez niego osoby – jako przedstawiciele strony rządowej.

2. WRDS może zapraszać do udziału w posiedzeniach przedstawicieli powiatów i gmin z terenu województwa.

3. Liczbę przedstawicieli każdej z organizacji, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, wchodzących w skład WRDS ustalają wspólnie strony pracowników i strony pracodawców w drodze uchwały.

4. Członków WRDS powołuje i odwołuje marszałek danego województwa, na wniosek organizacji i instytucji, o których mowa w ust. 1.

5. Szczegółowy tryb działania WRDS określa regulamin WRDS.

6. Obsługę WRDS zapewnia biuro wojewódzkiej rady dialogu społecznego, będące komórką organizacyjną urzędu obsługującego marszałka województwa.

Art. 48. 1. WRDS obraduje na posiedzeniach plenarnych.

2. Pierwsze posiedzenie WRDS zwołuje marszałek województwa nie później niż w terminie 3 miesięcy od złożenia wniosku, o którym mowa w art. 41 ust. 2.

3. Posiedzenia WRDS odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

4. Posiedzenia WRDS i prezydium WRDS zwołuje przewodniczący WRDS.

5. W szczególnych przypadkach przewodniczący WRDS może upoważnić jednego z wiceprzewodniczących WRDS do zwołania posiedzenia WRDS lub posiedzenia prezydium WRDS.

6. Przewodniczący WRDS może powierzyć prowadzenie posiedzenia jednemu z wiceprzewodniczących.

7. Członkowie WRDS uczestniczą w pracach WRDS osobiście.

8. Członkowie WRDS i prezydium WRDS mogą korzystać na posiedzeniach WRDS oraz prezydium WRDS z pomocy zaproszonych przez siebie doradców na zasadach określonych w regulaminie WRDS.

Art. 49. 1. Pracami WRDS kieruje prezydium WRDS, w skład którego wchodzi przewodniczący WRDS i wszyscy wiceprzewodniczący WRDS.

2. Przedstawiciele każdej z organizacji, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1, wskazują po jednym wiceprzewodniczącym WRDS, przy czym nie wskazuje wiceprzewodniczącego organizacja lub strona, której przedstawiciel jest przewodniczącym WRDS.

3. Wiceprzewodniczącym WRDS i członkiem prezydium WRDS ze strony rządowej jest wojewoda, a ze strony samorządowej marszałek województwa.

4. Przewodniczącym WRDS jest naprzemiennie przedstawiciel strony pracowników i strony pracodawców, wskazany przez daną stronę i będący członkiem WRDS, marszałek województwa oraz wojewoda.

5. Wybór kolejności przewodniczenia WRDS uzgadniają jej strony.

6. Kadencja przewodniczącego WRDS trwa 1 rok.

Art. 50. 1. WRDS wyraża stanowiska, jeżeli na posiedzeniu każda ze stron WRDS jest reprezentowana przez co najmniej jednego przedstawiciela.

2. Wyrażenie stanowiska przez WRDS wymaga zgody wszystkich biorących udział w posiedzeniu. W razie braku zgody, każda ze stron może przedstawić opinię w sprawie.

3. Wnioski zawierające stanowiska dotyczące rekomendacji rozwiązań i propozycji zmian prawnych WRDS przekazuje Radzie. Prezydium Rady, w terminie 30 dni, informuje WRDS o sposobie rozpatrzenia wniosku.

4. Organ administracji publicznej po otrzymaniu stanowiska WRDS odnosi się pisemnie do przekazanego stanowiska w terminie 30 dni.

5. W sprawach organizacyjnych WRDS podejmuje uchwały zwykłą większością głosów. Uchwały mogą być podjęte również w drodze głosowania korespondencyjnego, określonego w regulaminie WRDS.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 51. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662) w art. 241¹⁷ w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) reprezentatywna w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 52. W ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 167) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizacja związkowa, reprezentatywna w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o Radzie Dialogu Społecznego”, ma prawo opiniowania założeń i projektów aktów prawnych w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych. Nie dotyczy to założeń projektu budżetu państwa oraz projektu ustawy budżetowej, których opiniowanie regulują odrębne przepisy.”;

2) w art. 19¹ ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizacja związkowa, reprezentatywna w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, ma prawo opiniowania dokumentów konsultacyjnych Unii Europejskiej, w szczególności białych ksiąg, zielonych ksiąg i komunikatów, oraz projektów aktów prawnych Unii Europejskiej w zakresie zadań objętych zadaniami związków zawodowych.”;

3) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizacja związkowa, reprezentatywna w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, ma prawo występowania z wnioskami o wydanie lub zmianę ustawy albo innego aktu prawnego w zakresie spraw objętych zadaniami związku zawodowego. Wnioski dotyczące ustaw związek kieruje do posłów lub organów mających prawo inicjatywy ustawodawczej. W przypadku aktów prawnych niższego rzędu wnioski kieruje się do organów uprawnionych do ich wydania.”.

Art. 53. W ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizacja pracodawców, reprezentatywna w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o Radzie Dialogu Społecznego”, ma prawo opiniowania założeń i projektów aktów prawnych w zakresie praw i interesów związków pracodawców. Nie dotyczy to założeń projektu budżetu państwa oraz projektu ustawy budżetowej, których opiniowanie regulują odrębne przepisy.”;

2) w art. 16¹ ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizacja pracodawców, reprezentatywna w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, ma prawo opiniowania dokumentów konsultacyjnych Unii Europejskiej, w szczególności białych ksiąg, zielonych ksiąg i komunikatów, oraz projektów aktów prawnych Unii Europejskiej w zakresie objętym zadaniami związków pracodawców.”;

3) w art. 16² ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizacja pracodawców, reprezentatywna w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, ma prawo występowania z wnioskami o wydanie lub zmianę ustawy albo innego aktu prawnego w zakresie spraw objętych zadaniami organizacji pracodawców.”.

Art. 54. W ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 295) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Mediatora ustalają wspólnie strony sporu zbiorowego. Mediatorem może być osoba z listy ustalonej przez ministra właściwego do spraw pracy w uzgodnieniu z organizacjami związkowymi oraz organizacjami pracodawców, reprezentatywnymi w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 55. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 24 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się opinię organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o Radzie Dialogu Społecznego”.”;

2) w art. 30 w ust. 2b pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) po jednym przedstawicielu wojewódzkich struktur związków zawodowych, zrzeszających nauczycieli, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego;”;

3) w art. 31 w ust. 1 pkt 6c otrzymuje brzmienie:

„6c) opracowuje programy wykorzystania środków na dofinansowanie doskonalenia nauczycieli, wyodrębnionych w budżecie wojewody, po zasięgnięciu opinii związków zawodowych, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego;”.

Art. 56. W ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.⁶⁾) w art. 16 w ust. 1 pkt 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5) organizacje pracodawców, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o Radzie Dialogu Społecznego” – po jednej osobie z każdej organizacji,

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979, z 2013 r. poz. 87, 827, 1191, 1265, 1317 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 290, 538, 598, 642, 811, 1146, 1198 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 357.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 139, poz. 814, z 2013 r. poz. 2 oraz z 2014 r. poz. 1161 i 1662.

- 6) organizacje związkowe, reprezentatywne w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego – po jednej osobie z każdej organizacji.”.

Art. 57. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 43:

a) w ust. 1 w pkt 3 lit. a i b otrzymują brzmienie:

„a) po jednym przedstawicielu każdej organizacji pracodawców, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o Radzie Dialogu Społecznego”;

b) po jednym przedstawicielu każdej organizacji związkowej, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego,”;

b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. W przypadku gdy w trakcie trwania kadencji Rady organizacja pracodawców lub organizacja związkowa stanie się organizacją reprezentatywną w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, przedstawiciel tej organizacji wchodzi w skład Rady.”;

2) w art. 50:

a) w ust. 2 w pkt 2 lit. a i b otrzymują brzmienie:

„a) po jednym przedstawicielu każdej organizacji pracodawców, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego,

b) po jednym przedstawicielu każdej organizacji związkowej, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego,”;

b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. W przypadku gdy w trakcie trwania kadencji Rady organizacja pracodawców lub organizacja związkowa stanie się organizacją reprezentatywną w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, przedstawiciel tej organizacji wchodzi w skład Rady.”.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, Nr 209, poz. 1243 i 1244 i Nr 291, poz. 1707, z 2012 r. poz. 986 i 1456, z 2013 r. poz. 73, 675, 791, 1446 i 1645, z 2014 r. poz. 598, 877, 1198, 1457 i 1873 oraz z 2015 r. poz. 218 i 493.

Art. 58. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 i 689) w art. 75 w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) po 1 członku jest powoływanych na wniosek każdej z organizacji pracodawców, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o Radzie Dialogu Społecznego”;
- 3) po 1 członku jest powoływanych na wniosek każdej organizacji związkowej, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego;”.

Art. 59. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, z późn. zm.⁸⁾) w art. 89 ust. 3–5 otrzymują brzmienie:

„3. Zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, jest przedmiotem corocznych negocjacji, w ramach Rady Dialogu Społecznego, przeprowadzanych w czerwcu, w roku poprzedzającym waloryzację.

4. Jeżeli Rada Dialogu Społecznego w terminie 14 dni od dnia przedstawienia przez stronę rządową partnerom społecznym informacji o prognozowanych wielkościach makroekonomicznych, w tym o wielkości wskaźnika inflacji, stanowiących podstawę do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok następny, uzgodni, w drodze uchwały, wysokość zwiększenia, o którym mowa w ust. 3, wysokość tego zwiększenia podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze komunikatu ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

5. Jeżeli nie nastąpi uzgodnienie stanowiska Rady Dialogu Społecznego w trybie określonym w ust. 3 i 4, Rada Ministrów określi w terminie 21 dni od dnia zakończenia negocjacji, w drodze rozporządzenia, wysokość zwiększenia, o którym mowa w ust. 3, biorąc pod uwagę informacje o prognozowanych wielkościach makroekonomicznych, w tym wielkość wskaźnika inflacji, stanowiących podstawę do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok następny.”.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1717 i 1734, z 2014 r. poz. 496, 567, 683, 684 i 1682 oraz z 2015 r. poz. 552.

Art. 60. W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 677) w art. 15 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) nieprzekroczenia przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ustalonego przez Radę Dialogu Społecznego na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.⁹⁾)”.

Art. 61. W ustawie z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 79, poz. 431, z późn. zm.¹⁰⁾) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. Średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń dla osób, o których mowa w art. 5 pkt 2, są corocznie przedmiotem negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego.

2. Rada Ministrów, w terminie do dnia 15 czerwca każdego roku, przedkłada Radzie Dialogu Społecznego, a także ogólnokrajowym organizacjom związków zawodowych zrzeszających pracowników państwowej sfery budżetowej w celu wyrażenia opinii, propozycję średniorocznych wskaźników wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na rok następny. Wraz z tą propozycją Rada Ministrów przedkłada informację o:

- 1) prognozowanej dynamice produktu krajowego brutto;
- 2) prognozowanych zmianach cen towarów i usług konsumpcyjnych;
- 3) prognozowanym wzroście wynagrodzeń w gospodarce narodowej, w tym w sektorze przedsiębiorstw;
- 4) prognozowanym zatrudnieniu w gospodarce narodowej;
- 5) prognozowanych zmianach w stopie bezrobocia;
- 6) prognozowanym zatrudnieniu w państwowej sferze budżetowej;

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. Nr 43, poz. 221, z 1997 r. Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 162, poz. 1112, z 2001 r. Nr 5, poz. 45 i Nr 100, poz. 1080, z 2003 r. Nr 6, poz. 63 oraz 2004 r. Nr 26, poz. 226 i Nr 240, poz. 2407.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 291, poz. 1707, z 2012 r. poz. 1456, z 2013 r. poz. 1645 oraz z 2014 r. poz. 1877.

7) wynagrodzeniach z roku poprzedniego pozostałych pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń.

3. Nieprzedstawienie przez organizacje związkowych opinii, w terminie 20 dni od dnia przedłożenia propozycji, uważa się za rezygnację z prawa jej wyrażenia.

4. Jeżeli Rada Dialogu Społecznego uzgodni, w drodze uchwały, wysokość średniorocznych wskaźników wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, Rada Ministrów jest zobowiązana do uwzględnienia w projekcie ustawy budżetowej wynagrodzeń zapewniających osiągnięcie uzgodnionej wysokości wskaźników.

5. Jeżeli w terminie 30 dni od dnia otrzymania propozycji nie nastąpi uzgodnienie stanowiska Rady Dialogu Społecznego, Rada Ministrów przyjmie do projektu ustawy budżetowej średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na rok następny, z tym że nie mogą być one niższe od wskaźników zawartych w propozycji, o której mowa w ust. 2.

6. Terminy, o których mowa w ust. 2, 3 i 5, Rada Dialogu Społecznego zmienia na wniosek przedstawiciela Rady Ministrów w jej składzie, odpowiednio do zmiany terminu dokonanej na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 62. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1804) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6b w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) organizacjom pracodawców i organizacjom związkowym, reprezentatywnym w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...);”;

2) w art. 13 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek ministra właściwego do spraw pracy, powołuje 2 członków Rady; we wniosku minister właściwy do spraw pracy uwzględnia kandydata spośród osób zgłoszonych przez organizacje pracodawców, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.”.

Art. 63. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782 i 1662) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obowiązane do udostępnienia informacji publicznej są organizacje związkowe i pracodawców, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), oraz partie polityczne.”.

Art. 64. W ustawie z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1146) w art. 8 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W terminie, o którym mowa w ust. 4, zarząd centralny zawiadamia o wyborach organizacje związkowe, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 65. W ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) „Rada Dialogu Społecznego” – Rada Dialogu Społecznego, o której mowa w ustawie z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...);”;

b) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) „rok poprzedni” – rok poprzedzający rok, w którym odbywają się negocjacje Rady Dialogu Społecznego;”;

2) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. 1. Wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem”, jest corocznie przedmiotem negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego.

2. Rada Ministrów, w terminie do dnia 15 czerwca każdego roku, przedstawia Radzie Dialogu Społecznego:

1) propozycję wysokości minimalnego wynagrodzenia w roku następnym wraz z terminem zmiany wysokości tego wynagrodzenia, zgodnie z art. 3;

2) informację o wskaźniku cen w roku poprzednim;

- 3) informację o prognozowanych na rok następny: wskaźniku cen oraz wskaźniku przeciętnego wynagrodzenia;
- 4) wysokość przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale roku, w którym odbywają się negocjacje;
- 5) informację o wydatkach gospodarstw domowych w roku poprzednim;
- 6) informację o wskaźniku udziału dochodów z pracy najemnej oraz przeciętnej liczbie osób na utrzymaniu osoby pracującej najemnie w roku poprzednim;
- 7) informację o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w roku poprzednim według rodzajów działalności;
- 8) informację o poziomie życia różnych grup społecznych;
- 9) informację o warunkach gospodarczych państwa, z uwzględnieniem sytuacji budżetu państwa, wymogów rozwoju gospodarczego, poziomu wydajności pracy i konieczności utrzymania wysokiego poziomu zatrudnienia;
- 10) wskaźnik prognozowanego realnego przyrostu produktu krajowego brutto.

3. Rada Dialogu Społecznego, po otrzymaniu propozycji i informacji, o których mowa w ust. 2, uzgadnia wysokość minimalnego wynagrodzenia w roku następnym w terminie 30 dni od dnia otrzymania propozycji.

4. Wysokość minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3, podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów, w terminie do dnia 15 września każdego roku.

5. Jeżeli Rada Dialogu Społecznego nie uzgodni w terminie, o którym mowa w ust. 3, wysokości minimalnego wynagrodzenia w roku następnym, Rada Ministrów ustala wysokość minimalnego wynagrodzenia w roku następnym wraz z terminem zmiany tej wysokości, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 15 września każdego roku. Wysokość minimalnego wynagrodzenia ustalona przez Radę Ministrów nie może być niższa od wysokości minimalnego wynagrodzenia, o której mowa w ust. 2 pkt 1.

6. Terminy, o których mowa w ust. 2–5, Rada Dialogu Społecznego zmienia na wniosek przedstawiciela Rady Ministrów w jej składzie, odpowiednio do zmiany terminu dokonanej na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.”;

3) w art. 5 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli w roku, w którym odbywają się negocjacje, wysokość minimalnego wynagrodzenia będzie niższa od połowy wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 ust. 2 pkt 4, stopień wzrostu, o którym mowa w ust. 1, zwiększa się dodatkowo o $\frac{2}{3}$ wskaźnika prognozowanego realnego przyrostu produktu krajowego brutto.”.

Art. 66. W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2013 r. poz. 499 oraz z 2014 r. poz. 504, 1031 i 1081) w art. 60 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Z wnioskiem, o którym mowa w § 1, mogą wystąpić również Rzecznik Praw Obywatelskich i Prokurator Generalny oraz, w zakresie swojej właściwości, Rzecznik Praw Dziecka, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego i Rzecznik Ubezpieczonych.”.

Art. 67. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. z 2013 r. poz. 290 i 1717) w art. 25 w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) każdej z organizacji związkowych, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 68. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114 i 693) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. 1. W roku, w którym przeprowadza się weryfikację, o której mowa w art. 18 ust. 1, Rada Ministrów, do dnia 15 maja, przedstawia Radzie Dialogu Społecznego:

- 1) propozycje wysokości kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz w art. 15b ust. 2;
- 2) propozycje wysokości świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego;
- 3) wyniki badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin;
- 4) informację o realizacji świadczeń rodzinnych za okres od poprzedniej weryfikacji, w tym liczbę osób otrzymujących świadczenia rodzinne oraz wydatki na ten cel w poszczególnych latach;
- 5) informację o sytuacji dochodowej rodzin posiadających dzieci na utrzymaniu.

2. Rada Dialogu Społecznego, po otrzymaniu propozycji i informacji Rady Ministrów, uzgadnia wysokość kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz w art. 15b ust. 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, w terminie do dnia 15 czerwca danego roku kalendarzowego.

3. Wysokość zasiłku rodzinnego od dnia 1 listopada 2009 r. nie może być niższa niż 40% wartości koszyka żywnościowego dla danej grupy wieku ustalonej w badaniach prognozy wsparcia dochodowego rodzin.

4. W przypadku gdy Rada Dialogu Społecznego nie uzgodni w terminie, o którym mowa w ust. 2, wysokości kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz w art. 15b ust. 2, oraz wysokości świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, kwoty, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz w art. 15b ust. 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, w terminie do dnia 15 sierpnia danego roku, na poziomie nie niższym niż wynika to z propozycji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

5. Wysokość kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz w art. 15b ust. 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów, w terminie do dnia 15 sierpnia roku, w którym przeprowadza się weryfikację.”.

Art. 69. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 i 693) w art. 9:

- 1) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„W roku, w którym przeprowadza się weryfikację, Rada Ministrów do dnia 15 maja przedstawia Radzie Dialogu Społecznego:”;
- 2) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Rada Dialogu Społecznego uzgadnia kryteria dochodowe w terminie do dnia 15 czerwca danego roku kalendarzowego.”;
- 3) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
„8. W przypadku gdy Rada Dialogu Społecznego nie uzgodni w przewidzianym terminie kryteriów dochodowych, Rada Ministrów ustala nie niższe niż w przedstawionej propozycji kryteria dochodowe oraz kwoty, o których mowa w ust. 5 i 6, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 15 lipca danego roku.”;

4) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przedkłada corocznie do dnia 15 kwietnia Radzie Dialogu Społecznego informację o wysokości minimum egzystencji ustalonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Jeśli w danym roku kalendarzowym kwota kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej i kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie będzie równa lub niższa niż minimum egzystencji, Rada Dialogu Społecznego może wystąpić do Rady Ministrów z wnioskiem o zweryfikowanie kwot kryteriów dochodowych. W takim przypadku ust. 1–8 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 70. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 i 357) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Samorząd województwa na podstawie Krajowego Planu Działań, uwzględniając strategię rozwoju województwa, w tym w zakresie polityki społecznej, o których mowa w przepisach o samorządzie województwa i przepisach o pomocy społecznej, przygotowuje corocznie regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia, określający priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia – po zasięgnięciu opinii powiatów wchodzących w skład województwa oraz wojewódzkiej rady dialogu społecznego, o której mowa w ustawie z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o Radzie Dialogu Społecznego”.”;

2) w art. 22 w ust. 5 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) współpraca z wojewódzkimi radami dialogu społecznego, w szczególności w zakresie inicjowania programów i partnerstwa na rzecz wzrostu zatrudnienia i rozwoju rynku pracy.”;

3) w art. 23 ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. W skład Rady Rynku Pracy wchodzi osoby powoływane przez ministra właściwego do spraw pracy spośród przedstawicieli wszystkich organizacji związkowych i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, oraz jeden przedstawiciel Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, reprezentujący stronę samorządową.

2. W skład wojewódzkiej rady rynku pracy wchodzi osoby powoływane przez marszałka województwa spośród działających na terenie województwa wojewódzkich

struktur każdej organizacji związkowej i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, społeczno-zawodowych organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy.

3. W skład powiatowej rady rynku pracy wchodzi osoby powoływane przez starostę spośród działających na terenie powiatu terenowych struktur każdej organizacji związkowej i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, społeczno-zawodowych organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy.”;

4) w art. 66c ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Programy regionalne mogą być inicjowane na wniosek starostów, wojewódzkiej rady rynku pracy albo wojewódzkiej rady dialogu społecznego.”.

Art. 71. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1448 i 1856) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 39 w ust. 4 w pkt 3 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) organizacji związkowych i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...),”;

2) w art. 42 w ust. 2 w pkt 3 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) organizacji związkowych i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego,”.

Art. 72. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 99 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dwóch członków powołuje się spośród kandydatów wskazanych przez Radę Dialogu Społecznego;”;

2) w art. 106 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) jednego członka powołuje się spośród kandydatów wskazanych przez właściwą miejscowo wojewódzką radę dialogu społecznego;”.

Art. 73. W ustawie z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz. U. Nr 62, poz. 551, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 65 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Członkami specjalnego zespołu negocjacyjnego mogą zostać przedstawiciele organizacji związkowej, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), niebędący pracownikami spółki uczestniczącej, zainteresowanej spółki zależnej lub zakładu, rekomendowani przez tę organizację.”.

Art. 74. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.¹²⁾) w art. 46c ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W posiedzeniach plenarnych Rady uczestniczą z głosem doradczym przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...) działających w uczelniach, instytutach badawczych i Polskiej Akademii Nauk, po jednym z każdego związku.”.

Art. 75. W ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o spółdzielni europejskiej (Dz. U. Nr 149, poz. 1077, z 2011 r. Nr 133, poz. 767 oraz z 2012 r. poz. 855) w art. 41 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Członkami specjalnego zespołu negocjacyjnego mogą zostać przedstawiciele organizacji związkowej, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), niebędący pracownikami podmiotu uczestniczącego, zainteresowanej spółki zależnej lub zakładu, rekomendowani przez tę organizację.”.

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 149, poz. 1077 oraz z 2011 r. Nr 133, poz. 767 i Nr 234, poz. 1391.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198 oraz z 2015 r. poz. 357.

Art. 76. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649 oraz z 2015 r. poz. 349) w art. 5 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) partnerzy społeczni i gospodarczy – organizacje pracodawców i organizacje związkowe, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), samorządy zawodowe, izby gospodarcze, organizacje pozarządowe oraz jednostki naukowe w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 oraz z 2015 r. poz. 249), a także Rada Działalności Pożytku Publicznego;”.

Art. 77. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 640) w art. 7 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Członków Rady powołuje się spośród posłów, senatorów i kandydatów zgłoszonych przez Prezesa Rady Ministrów oraz przez organizacje związkowe i organizacje pracodawców, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), a także przez inne organizacje społeczne zajmujące się problematyką ochrony pracy. Do Rady powołuje się także ekspertów i przedstawicieli nauki.”.

Art. 78. W ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656, z późn. zm.¹³⁾) w art. 42 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przedstawia Radzie Dialogu Społecznego w terminie do dnia 15 marca i do dnia 15 września każdego roku informację:”.

Art. 79. W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej (Dz. U. Nr 234, poz. 1386 oraz z 2013 r. poz. 1283) w art. 17 w ust. 2 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) przedstawiciel reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...);”.

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 138, poz. 808 i Nr 171, poz. 1016 oraz z 2012 r. poz. 637.

Art. 80. W ustawie z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 385) w art. 28 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku wystąpienia dynamiki zmian, o której mowa w ust. 1, równej lub wyższej niż 7% w dwóch kolejnych miesiącach, minister właściwy do spraw pracy, po zasięgnięciu opinii Rady Dialogu Społecznego na temat sytuacji na krajowym rynku pracy, przedstawia Radzie Ministrów informację na temat tej dynamiki oraz bieżącą informację o wynikach w gospodarce sporządzoną w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki.”.

Art. 81. W ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567) w art. 10 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy Rada Dialogu Społecznego nie uzgodni w terminie, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych wysokości zasiłku dla opiekuna, Rada Ministrów ustala jego wysokość w drodze rozporządzenia.”.

Art. 82. W ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. poz. 1146 oraz z 2015 r. poz. 378) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) organizacjom związkowym i organizacjom pracodawców, reprezentatywnym w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...);”;

2) w art. 14 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) organizacji związkowych i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia ... o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. ...), których przedstawiciele wchodzi w skład:

- a) Rady Dialogu Społecznego – w przypadku krajowego programu operacyjnego,
- b) właściwej wojewódzkiej rady dialogu społecznego – w przypadku regionalnego programu operacyjnego.”.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 83. Do pierwszego składu Rady Dialogu Społecznego Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powoła:

- 1) po ośmiu przedstawicieli każdej organizacji związkowej oraz po sześciu przedstawicieli każdej organizacji pracodawców, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy były reprezentowane w Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, na wniosek tych organizacji;
- 2) przedstawicieli strony rządowej, na wniosek Prezesa Rady Ministrów.

Art. 84. 1. Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych działa do dnia powołania pierwszego składu Rady Dialogu Społecznego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.¹⁴⁾).

2. Wojewódzkie komisje dialogu społecznego działają do dnia powołania pierwszych składów wojewódzkich rad dialogu społecznego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Wojewoda uwzględni w kwocie dotacji celowej, o której mowa w art. 41 ust. 4, koszty stanowiące zwrot poniesionych w 2015 r. przez marszałków województw wydatków na działalność wojewódzkich rad dialogu społecznego.

Art. 85. 1. Sprawy prowadzone przez Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, niezakończone do dnia powołania pierwszego składu Rady Dialogu Społecznego, przejmuje Rada i prowadzi je na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

2. Sprawy prowadzone przez wojewódzkie komisje dialogu społecznego na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, niezakończone do dnia powołania pierwszych składów wojewódzkich rad dialogu społecznego, przejmują

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2009 r. Nr 219, poz. 1707.

odpowiednie wojewódzkie rady dialogu społecznego i prowadzą je na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z zastrzeżeniem art. 84 ust. 2.

3. W przypadku niepowołania wojewódzkiej rady dialogu społecznego w terminie określonym w art. 84 ust. 2, sprawy prowadzone przez odpowiednią wojewódzką komisję dialogu społecznego i niezakończone przed upływem tego terminu przejmuje Rada Dialogu Społecznego i prowadzi je na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 86. Organizacje związkowe i organizacje pracodawców, których reprezentatywność została stwierdzona na podstawie orzeczenia sądowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, utrzymują swoją reprezentatywność do końca okresu, o którym mowa w art. 8 ust. 3 tej ustawy.

Art. 87. W terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Rada Dialogu Społecznego dokona oceny funkcjonowania przepisów ustawy oraz przedstawi Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej rekomendacje zmian w zakresie zwiększenia samodzielności organizacyjnej Rady.

Art. 88. 1. W latach 2016–2025 maksymalny limit wydatków będących skutkiem finansowym ustawy będzie wynosić:

- 1) w części 31 – Praca:
 - a) 2016 – 1 698,66 tys. zł,
 - b) 2017 – 1 688,33 tys. zł,
 - c) 2018 – 1 730,54 tys. zł,
 - d) 2019 – 1 772,07 tys. zł,
 - e) 2020 – 1 814,6 tys. zł,
 - f) 2021 – 1 858,15 tys. zł,
 - g) 2022 – 1 902,75 tys. zł,
 - h) 2023 – 1 946,51 tys. zł,
 - i) 2024 – 1 991,28 tys. zł,
 - j) 2025 – 2 031,1 tys. zł;
- 2) w części 85 – Wojewodowie:
 - a) 2016 – 745 tys. zł,
 - b) 2017 – 760,65 tys. zł,
 - c) 2018 – 770,83 tys. zł,

- d) 2019 – 789,33 tys. zł,
- e) 2020 – 808,27 tys. zł,
- f) 2021 – 827,67 tys. zł,
- g) 2022 – 847,54 tys. zł,
- h) 2023 – 867,03 tys. zł,
- i) 2024 – 886,97 tys. zł,
- j) 2025 – 904,71 tys. zł.

2. W przypadku wykorzystania przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków zostanie zastosowany mechanizm korygujący, polegający na zmniejszeniu kosztów rzeczowych, ponoszonych przez Biuro Rady Dialogu Społecznego oraz wojewódzkie rady dialogu społecznego, związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitów wydatków oraz wdrożenia mechanizmu korygującego będzie minister właściwy do spraw pracy, w zakresie części budżetowej 31 – Praca, oraz wojewodowie, w zakresie części budżetowej 85 – Wojewodowie.

Art. 89. Traci moc ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego.

Art. 90. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Dialog społeczny jako sztuka osiągnięcia kompromisu w Polsce nabrał szczególnego znaczenia po zmianach ustrojowych, jakie zaszły po 1989 roku, których konsekwencją był m.in. rozwój nowych podmiotów i nowych metod kształtowania i regulowania stosunków społecznych i gospodarczych. W polskich warunkach budowy gospodarki rynkowej i demokracji politycznej metoda dialogu społecznego i związane z nią porozumienia stały się istotnym elementem konstrukcyjnym ustroju pracy i kształtowania polityki społeczno-gospodarczej kraju. Dialog społeczny odgrywał i odgrywa istotną rolę w reformowaniu państwa, dając przy tym gwarancje harmonijnego rozwoju, zapobiegania konfliktom i zachowania pokoju społecznego.

Obecnie dialog społeczny jest – zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – zasadą, na której opierają się „prawa podstawowe dla państwa” (preambuła). Dialog i współpraca partnerów społecznych stanowi również jeden z filarów społecznej gospodarki rynkowej – art. 20 Konstytucji RP.

W Polsce dialog społeczny prowadzony jest od lat 90. XX w. w formie zinstytucjonalizowanej. Wśród sformalizowanych ciał dialogu społecznego najważniejszą, o znaczeniu ogólnokrajowym, rolę, z uwagi na swe kompetencje i zakres działania, odgrywa Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Wynika to przede wszystkim z ustawowej regulacji jej funkcjonowania, polegającej na wykonywaniu przez Komisję uprawnień i kompetencji w ramach porządku prawnoustrojowego, szerokiego zakresu przedmiotowego działania Komisji i jej zespołów problemowych oraz prawnej możliwości wnoszenia pod obrady spraw o dużym znaczeniu społecznym lub gospodarczym, których rozwiązanie jest istotne dla zachowania pokoju społecznego, prowadzenia dialogu społecznego na szczeblu centralnym (krajowym) z reprezentatywnymi organizacjami związkowymi i pracodawców.

Przed ustawowym uregulowaniem, które dokonało się w 2001 roku Trójstronna Komisja funkcjonowała w innej formule prawnej przez 8 lat. W podpisanym 22 lutego 1993 roku „Pakcie o przedsiębiorstwie państwowym w trakcie przekształcania” jego sygnatariusze wyrazili wolę utworzenia Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, która miała stanowić płaszczyznę wypracowywania wspólnego stanowiska w sprawie kierunków i instrumentów polityki społeczno-gospodarczej

państwa – jako forum rzetelnego i odpowiedzialnego dialogu. Wykonaniem postanowień zawartych w Pakcie było powołanie Komisji na podstawie uchwały nr 7/1994 Rady Ministrów z dnia 15 lutego 1994 r.

Prace nad projektem ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego rozpoczęły się z uwagi na konieczność redefinicji zakresu i trybu działania instytucji, na forum których prowadzony jest dialog społeczny na szczeblu krajowym i regionalnym – po 20-letnim okresie funkcjonowania (od 1994 r.) Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

Konieczność wprowadzenia zmian przejawiała się zarówno w postulatach partnerów społecznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, jak i potrzebach strony rządowej.

Sprawą o podstawowym znaczeniu jest prowadzenie dialogu społecznego w zmienionej formule prawnej – bardziej dostosowanej do współczesnych wymagań i oczekiwań wszystkich partnerów społecznych.

W styczniu 2015 r. partnerzy społeczni przedstawili swoje propozycje zmian w systemie dialogu społecznego. Przedstawiony projekt opiera się na zaproponowanych przez partnerów społecznych rozwiązaniach stanowiących wspólnie wypracowany kompromis dla przywrócenia dialogu społecznego w nowej formule.

I. Aktualny stan prawny

Obecnie kwestie szeroko pojętego dialogu społecznego reguluje ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.) – zwana dalej „ustawą o Trójstronnej Komisji” – która stanowi umocowanie dla Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych – zwanej dalej „Trójstronną Komisją” – funkcjonującej jako trójstronne forum dialogu strony rządowej, strony pracodawców i strony pracowników.

Ustawa stworzyła również możliwość tworzenia wojewódzkich komisji dialogu społecznego jako czterostronnego gremium dialogu partnerów regionalnych, funkcjonującego dla zachowania pokoju społecznego w regionie, a także wskazującego potrzeby w zakresie społecznym i gospodarczym w danym województwie.

II. Projektowane rozwiązania

Głównymi celami dialogu społecznego są w szczególności:

- uspołecznienie mechanizmów podejmowania decyzji publicznych, z uwzględnieniem zróżnicowanych punktów widzenia partnerów społecznych, którzy w demokratycznym państwie posiadają prawo do równego traktowania przez władze publiczne, a także przeciwdziałanie eliminacji istotnych społecznych interesów podnoszonych podczas debaty publicznej, co pozwala na uzyskanie społecznego przyzwolenia dla prowadzonej polityki;
- równoważenie społecznych interesów, w celu zagwarantowania wprowadzanym przez rząd rozwiązaniom realizacji interesu publicznego, bez obawy, że służą jedynie wąskim grupom zawodowym i społecznym. W szczególności równoważenia, w ramach dialogu prowadzonego przez organy administracji, wymaga interes publiczny, a także interes słabiej zorganizowanych grup społecznych (podatnicy, konsumenci usług publicznych jak np. pacjenci, uczniowie) oraz osób o niskim statusie materialnym;
- przygotowanie lepszych jakościowo rozwiązań w dziedzinie polityki społeczno-gospodarczej przez uzyskanie szerszej i wielowymiarowej wiedzy na temat problemów, które są przedmiotem proponowanych przez rząd rozwiązań, oraz prowadzenie stałej debaty ze społeczeństwem, pozwalającej na wyjaśnienie istoty proponowanych rozwiązań, a także na takie jej ukierunkowanie, które pozwala na poszerzenie społecznej akceptacji dla tych rozwiązań.

Z powyższego wynika, że dialog społeczny dotyczy praktycznie wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego, nie zaś wąsko pojmowanych stosunków przemysłowych, dlatego – w stosunku do obecnie funkcjonujących instytucji dialogu społecznego oraz z uwagi na rozwijającą się sytuację społeczno-ekonomiczną – zasadne jest szerokie pojmowanie kwestii i obszarów, w których dialog powinien być prowadzony.

Za szerokim ujęciem dialogu społecznego przemawia ukształtowanie, w art. 12 Konstytucji RP, podstawowego zakresu podmiotowego partnerów władz publicznych, w którym proklamowana jest wolność tworzenia i działania m.in. związków zawodowych: „Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych ...”. Niezwykle istotne znaczenie dla prawnych podstaw dialogu społecznego ma art. 20 Konstytucji RP, który mówi, że „społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju

gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej”. Omawiany przepis stanowi ramy dla funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej i odwołuje się do dialogu społecznego i współpracy władzy publicznej z partnerami społecznymi. Należy podkreślić, iż w świetle przepisów Konstytucji RP dialog społeczny nie jest prawem władzy publicznej, lecz przede wszystkim jej konstytucyjnym obowiązkiem.

Efektom dialogu społecznego powinny być z jednej strony pokój społeczny, z drugiej zaś trwałe i zrównoważone rozwój kraju i społeczeństwa. Co istotne regulacje prawne i programy tworzone z zachowaniem zasad dialogu społecznego legitymizuje poparcie i porozumienie stron dialogu.

Projekt stanowi realizację, wielokrotnie podkreślaną przez rząd, woli wznowienia przerwanych dialogu społecznego, w tym w ramach trójstronnego porozumienia „Rząd – pracodawcy – związki zawodowe”. Otwarcie na dialog społeczny oraz współdziałanie z partnerami społecznymi ma szczególne znaczenie dla umocnienia demokratycznego charakteru państwa, zaufania obywateli do jego instytucji, efektywnej kontroli administracji publicznej.

W związku z powyższym zasadne jest określenie szerokiego zakresu spraw, co do których prowadzony jest dialog społeczny, w szczególności w ramach Rady Dialogu Społecznego, będącej następcą prawnym Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych. Zaproponowane przepisy art. 1 (cele funkcjonowania Rady), art. 2 (właściwość Rady), art. 5 i art. 6 (opiniowanie projektów dokumentów rządowych), art. 7 (przygotowywanie przez stronę społeczną Rady projektów aktów prawnych) wydają się adekwatne do tego, w jaki sposób powinna wyglądać współpraca rządu z partnerami społecznymi. W kwestii art. 13 – podobne uprawnienie już występuje w ustawie o związkach zawodowych oraz ustawie o organizacjach pracodawców.

Celem projektu nie jest wyłącznie zastąpienie przez Radę Dialogu Społecznego Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, lecz przede wszystkim zapewnienie nowych warunków prowadzenia dialogu społecznego w zmienionej formule prawnej – bardziej dostosowanej do współczesnych wymagań i oczekiwań wszystkich partnerów społecznych. Konieczność wprowadzenia zmian przejawiała się zarówno w postulatach związków zawodowych i organizacji pracodawców, jak i potrzebach strony rządowej.

Rada Dialogu Społecznego

Przepisy tworzące Radę Dialogu Społecznego, jako forum trójstronnej współpracy strony pracowniczej, strony pracodawców oraz strony rządowej, mają na celu zastąpić, funkcjonującą obecnie, Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Rada Dialogu Społecznego, zwana dalej Radą, ma prowadzić dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki i spójności społecznej, a także ma w sposób praktyczny realizować zasadę partycypacji i solidarności społecznej w zakresie stosunków zatrudnienia. Działania Rady mają służyć poprawie jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych, a także budowania wokół nich społecznego porozumienia trzech partnerów, którymi są organizacje pracowników, organizacje pracodawców i rząd.

Dodatkowo Rada będzie wspierać prowadzenie dialogu na wszystkich szczeblach jednostek samorządu terytorialnego (m.in. powiaty i gminy).

Dialog społeczny prowadzony przez Radę i jej strony będzie realizowany przez właściwości Rady, do których należeć będzie w szczególności:

- 1) wyrażanie opinii i zajmowanie stanowisk,
- 2) opiniowanie projektów założeń projektów ustaw oraz projektów aktów prawnych,
- 3) inicjowanie na zasadach określonych niniejszą ustawą procesu legislacyjnego,
- 4) wykonywanie innych zadań wynikających z innych ustaw.

Strony Rady będą uprawnione do zawierania porozumień lub zajmowania wspólnych stanowisk, których przedmiotem mogą być wzajemne zobowiązania stron służące realizacji dialogu społecznego.

Podobnie jak to ma miejsce obecnie, każdej ze stron Rady przysługiwać będzie prawo wniesienia pod jej obrady sprawy o dużym znaczeniu społecznym lub gospodarczym, jeżeli uzna, że jej rozwiązanie jest istotne dla zachowania pokoju społecznego, rozwoju społeczno-gospodarczego i wzrostu dobrobytu, zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki oraz spójności społecznej. Także każda ze stron Rady, również wspólnie z inną stroną Rady, będzie mogła zająć stanowisko w każdej sprawie dotyczącej polityki społecznej lub gospodarczej. Każda ze stron Rady będzie mogła wezwać inną stronę Rady do zajęcia stanowiska w sprawie, którą uzna za mającą duże znaczenie społeczne lub gospodarcze.

W projekcie zaproponowano szczególne przepisy określające tryb i formę podejmowania ustaleń przez Radę, a także umożliwiające przekazywanie spraw utworzonym w ramach Rady zespołom problemowym, stałym albo doraźnym. Rada nie będzie związana stanowiskiem zespołu, stanowiącym jedynie przedłożenie do przyjęcia przez Radę konkretnej uchwały.

Projekt ustawy zakłada dychotomiczne podejście do funkcjonowania Rady, co znajduje odbicie w uprawnieniach zastrzeżonych dla dialogu autonomicznego dwóch stron, pracodawców i pracowników, oraz dla dialogu trójstronnego z udziałem trzech partnerów, a więc całej Rady.

Takim uprawnieniem zastrzeżonym do realizacji w ramach dialogu autonomicznego będzie wyrażanie opinii do przygotowywanych przez Radę Ministrów oraz jej członków projektów założeń projektów ustaw i projektów aktów prawnych pozostających we właściwości Rady. To uprawnienie zostało obwarowane terminem do wyrażenia opinii, który w zasadzie nie będzie mógł być krótszy niż 30 dni od dnia przekazania projektu na adres elektroniczny, przy czym będzie mógł zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważane ma być za rezygnację z prawa jej wyrażenia. Projekt przewiduje, iż w przypadku gdy Rada Ministrów nie uwzględni opinii albo dokona istotnych merytorycznych zmian w projekcie w stosunku do opiniowanego projektu, będzie zobowiązana do przedstawienia swojego stanowiska w treści uzasadnienia projektu przedkładanego Sejmowi, o czym ma poinformować Radę.

Kolejnym uprawnieniem zastrzeżonym do realizacji w ramach dialogu autonomicznego będzie *quasi* inicjatywa legislacyjna, z której strona pracowników i strona pracodawców Rady będzie miała prawo skorzystać. Projekty założeń projektów ustaw albo projekty aktów prawnych pozostające we właściwości Rady przygotowywane i wspólnie uzgodnione przez strony dialogu autonomicznego będą mogły być przekazane do właściwego ministra w celu przedłożenia Radzie Ministrów. Inicjatywa ustawodawcza nie jest samodzielnym uprawnieniem Rady, gdyż realizuje ją Rada Ministrów. Uprawnienie w zakresie występowania z wnioskiem o wszczęcie inicjatywy legislacyjnej posiadają związki zawodowe na podstawie art. 20 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 167) oraz organizacje pracodawców na podstawie art. 16² ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.). Te przepisy obligują organy

państwa, do którego został skierowany wniosek, aby w terminie 30 dni przedstawiły związkom zawodowym/organizacjom pracodawców swoje stanowisko, a w razie negatywnego stanowiska (nieprzyjęcia inicjatywy) uzasadniły odmowę. Obowiązki informacyjne nakładane, w tym przepisie, na Radę Ministrów recypują obowiązujące rozwiązania, równoważące obowiązek przedłożenia przez wnioskodawcę projektu aktu wraz z uzasadnieniem i Oceną Skutków Regulacji (OSR).

Nieprzyjęcie takiego projektu do dalszych prac przez Radę Ministrów wymagać będzie przedstawienia stronie społecznej Rady, w terminie 2 miesiące od dnia podjęcia decyzji o nieprzyjęciu projektu, nie później niż w terminie 4 miesiące od dnia otrzymania projektu przez właściwego ministra, pisemnego uzasadnienia. Natomiast w przypadku wniesienia projektu ustawy do Sejmu z istotnymi merytorycznymi zmianami w uzasadnieniu projektu powinna znaleźć się informacja zawierająca przyczyny wprowadzanych zmian. Innym uprawnieniem strony pracowników i strony pracodawców Rady o charakterze inicjatywy legislacyjnej będzie prawo do występowania z wspólnym wnioskiem o wydanie lub zmianę ustawy albo innego aktu prawnego w zakresie właściwości Rady. Takie wnioski będą kierowane do właściwego ministra, który w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od jego złożenia będzie zobowiązany do przedstawienia stanowiska Rady Ministrów. Projekt przewiduje, że wnioskodawcy będą mogli zwrócić się z prośbą o przedstawienie stanowiska na najbliższym posiedzeniu Rady.

Tego samego typu uprawnieniem, przysługującym jedynie stronie pracowników i stronie pracodawców Rady, będzie możliwość wnioskowania o przeprowadzenie wysłuchania publicznego do podmiotu odpowiedzialnego za opracowanie projektu aktu normatywnego dotyczącego spraw objętych zakresem właściwości Rady. Z inicjatywą w tym zakresie będzie mogła wystąpić każda z organizacji wchodzących w skład Rady. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wysłuchanie publiczne może być przeprowadzone przez podmiot odpowiedzialny za opracowanie projektu rozporządzenia (np. minister). Oznacza to, że wysłuchanie publiczne ma charakter fakultatywny i decyzja o jego przeprowadzeniu zależy od uznania podmiotu odpowiedzialnego za przygotowanie projektu. Projektowane rozwiązanie jest uzupełnieniem istniejących przepisów, nie ma charakteru obligatoryjnego i wprowadza jedynie inicjatywę w zakresie wysłuchania publicznego na wniosek strony społecznej Rady Dialogu Społecznego.

Podobny charakter ma uprawnienie (strony pracowników i strony pracodawców Rady) do występowania z wspólnym zapytaniem w zakresie spraw należących do właściwości Rady do właściwego ministra. Odpowiedź na takie wystąpienie powinna być udzielona w terminie 30 dni od otrzymania zapytania.

Szczególnie istotnym uprawnieniem autonomicznym strony pracowników i strony pracodawców Rady będzie prawo do podjęcia uchwały o wystąpieniu przez przewodniczącego Rady do Sądu Najwyższego z wnioskiem o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, jeżeli w orzecznictwie Sądu Najwyższego lub sądów powszechnych ujawniły się rozbieżności w wykładni prawa. Należy pamiętać, że reprezentatywnym organizacjom związkowym przysługiwało prawo występowania do Sądu Najwyższego z wnioskami o wyjaśnienie przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych budzących wątpliwości lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie. Uprawnienie to zostało uchylone art. 81 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2013 r. poz. 499, z późn. zm.).

Projekt przyznaje stronie pracowników i stronie pracodawców Rady uprawnienia do wspólnego przedstawiania Sądowi Najwyższemu wniosku o rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni prawa ujawniającej się w orzecznictwie sądów powszechnych lub Sądu Najwyższego, co w kontekście przyznania nowych kompetencji w stosunku do Trójstronnej Komisji jest niezbędne do wykonywania zadań i kompetencji Rady. Przewidziany w tym przepisie instrument nie pozwala na ingerencję w orzecznictwo, a jedynie na zainicjowanie postępowania przed Sądem Najwyższym.

W obecnie obowiązujących przepisach strona pracowników i strona pracodawców Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych mogła zawierać ponadzakładowe układy zbiorowe pracy albo porozumienia określające wzajemne zobowiązania stron. Projekt zakłada utrzymanie tego uprawnienia, z zachowaniem rygorów zawierania układów wynikających z przepisów art. 239–241¹, art. 241² § 1 i 3, art. 241³–241⁹ § 1 i 2, 241¹⁰–241¹³ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662).

Rada każdego roku będzie określać program swojego działania, uwzględniając aktualną sytuację społeczno-gospodarczą, wskazując zagadnienia priorytetowe dla rozwoju i zwiększenia efektywności dialogu społecznego w Polsce. Program Rady, opracowany w oparciu o aktualny wykaz prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów, będzie przedstawiany Radzie Ministrów w terminie do dnia 20 lutego każdego roku.

Zaproponowane rozwiązanie ma na celu zapewnienie większej i bliższej współpracy partnerów społecznych z rządem przy planowaniu programu prac Rady.

Projekt zakłada powołanie nie tylko Rady, jako instytucji dialogu społecznego, ale również wojewódzkich rad dialogu społecznego, zwanych dalej „WRDS”, które będą prowadzić dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego o zasięgu wojewódzkim. WRDS, podobnie jak w obecnie obowiązujących przepisach, będą realizować dialog czterech stron: strony pracowników, strony pracodawców, strony rządowej, której reprezentantem jest wojewoda, oraz strony samorządowej, której reprezentantem będzie marszałek województwa.

Rada będzie rozpatrywać wnioski WRDS, o ile będą dotyczyły spraw objętych jej właściwością. Rada będzie mogła przekazać sprawę o zasięgu wojewódzkim właściwemu WRDS. Informację o rozstrzygnięciu przekazanej sprawy przewodniczący WRDS będzie przedstawiał Prezydium Rady, które może zdecydować o wniesieniu jej pod obrady plenarne.

Rada Dialogu Społecznego, podobnie jak Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych, będzie brała czynny udział w przygotowaniu projektu budżetu państwa na rok następny, przy czym – w konsultacji z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych – zaproponowano elastyczne podejście do prac nad ustawą budżetową – obecnie są to terminy. Tak jak ma to miejsce w obecnej ustawie strona rządowa, w terminie do dnia 10 maja każdego roku, będzie przedstawia Radzie wstępną prognozę wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę do prac nad projektem ustawy budżetowej na rok następny. Procedura uzgodnień zakładać będzie, że strony pracowników i pracodawców Rady, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wstępnej prognozy wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę do prac nad projektem ustawy budżetowej na rok następny, będą przedstawiać wspólną propozycję w sprawie waloryzacji w następnym roku wynagrodzeń w gospodarce narodowej, w tym w państwowej sferze budżetowej, minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W przypadku gdy w tym terminie strony pracowników i pracodawców Rady nie przedstawią wspólnej propozycji, każda z tych stron będzie mogła, w terminie 5 dni roboczych, przedstawić swoją propozycję w każdej ze spraw. Natomiast, gdy w ww. terminie strona nie przedstawi propozycji w tych sprawach, każda z organizacji, której przedstawiciele

reprezentują stronę w Radzie, będzie mogła przedstawić swoją propozycję, z zachowaniem terminu 5 dni roboczych.

Kolejne przepisy projektu zakładają, że strona rządowa, z zachowaniem terminu do dnia 15 czerwca każdego roku, kierować będzie założenia projektu budżetu państwa na rok następny do Rady w celu zajęcia stanowiska przez strony pracowników i pracodawców. Procedura uzgodnień określa szczegółowo sposób ich prowadzenia i terminy. Strony pracowników i pracodawców Rady będą zajmować, w terminie 30 dni od dnia otrzymania założeń projektu budżetu państwa na rok następny, wspólne stanowisko w sprawie założeń. W przypadku gdy w tym terminie strony nie uzgodnią wspólnego stanowiska, każda ze stron będzie mogła, z zachowaniem terminu 3 dni roboczych, zająć stanowisko w sprawie założeń projektu budżetu państwa na rok następny. Natomiast, gdy i w tym terminie strony nie uzgodnią stanowiska w sprawie założeń, opinię będzie mogła przedstawić każda z organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie, w terminie 3 dni roboczych.

Podobnie jak Trójstronna Komisja, Rada będzie także uzgadniać projekt ustawy budżetowej. Strona rządowa, nie później niż 30 dni przed przedstawieniem projektu ustawy budżetowej Sejmowi, kierować będzie projekt ustawy budżetowej na rok następny wraz z uzasadnieniem w celu zajęcia stanowiska przez strony pracowników i pracodawców. Strony mają zająć wspólne stanowisko w sprawie projektu ustawy budżetowej, nie później niż w 10. dniu roboczym po dniu, w którym otrzymały ten projekt. Procedura uzgodnień przewiduje, że nieuzgodnienie wspólnego stanowiska w tym terminie umożliwi każdej ze stron zajęcie stanowiska w sprawie projektu ustawy budżetowej w terminie kolejnych 5 dni roboczych. W przypadku gdy i w tym terminie strona nie uzgodni stanowiska w sprawie projektu, opinię w sprawie będzie mogła przedstawić każda z organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników i stronę pracodawców w Radzie, w terminie 3 dni roboczych. W porównaniu z ustawą o Trójstronnej Komisji terminy opiniowania zostały wydłużone, co stanowi realizację postulatu partnerów społecznych, którzy wielokrotnie wskazywali na brak możliwości rzeczywistego ustosunkowania się do przedstawianych propozycji, zagwarantowanych im w ustawowych terminach.

Przewiduje się wprowadzenie przepisów nakładających obowiązek informowania o przebiegu wykonania ustawy budżetowej za pierwsze półrocze bieżącego roku, w terminie do dnia 10 września tego roku, przez Ministra Finansów, a także obowiązek

przedstawiania informacji z wykonania ustawy budżetowej przez Radę Ministrów, w terminie do dnia 31 maja roku następnego. Należy przy tym podkreślić, że zarówno art. 226 Konstytucji RP, jak i art. 182 ustawy o finansach publicznych mówi o przedstawianiu rocznego sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej i precyzuje zasady postępowania w tym zakresie. Natomiast projektowana regulacja ma charakter wyłącznie informacyjny (w stosunku do partnerów społecznych, czyli podmiotów, które biorą czynny udział w projektowaniu ustawy budżetowej), a także pomocniczy w stosunku do Sejmu, sprawującego kontrolę nad wykonaniem budżetu państwa.

Przepisy określać będą skład i sposób powoływania Rady. W skład Rady wchodzić będą przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców. Natomiast w samych pracach Rady będą brać udział, z głosem doradczym, przedstawiciele Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Narodowego Banku Polskiego i Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto mogą brać udział, na zaproszenie przewodniczącego Rady, przedstawiciele innych wybranych i zainteresowanych organizacji oraz instytucji – zgodnie z ich zadaniami publicznymi. Obowiązek osobistego uczestnictwa w pracach Rady, wynikający z art. 27 ust. 2, będzie dotyczył tylko powołanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej członków Rady oraz przedstawicieli Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, powołanych do udziału w pracach Rady. Natomiast przedstawiciele innych organizacji i instytucji będą zapraszani przez przewodniczącego Rady w zależności od potrzeby.

Strona pracowników

Stronę pracowników w Radzie reprezentować będą przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych. Przy czym za reprezentatywne organizacje związkowe uznawane będą ogólnokrajowe związki zawodowe, ogólnokrajowe zrzeszenia (federacje) związków zawodowych i ogólnokrajowe organizacje międzyzwiązkowe (konfederacje), które spełniać będą łącznie następujące kryteria:

- 1) zrzeszają więcej niż 300 000 członków będących pracownikami,
- 2) działają w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności jest określony w więcej niż w połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej.

Przy ustalaniu kryterium liczebności będzie się uwzględniać nie więcej niż po 100 000 członków organizacji związkowej będących pracownikami zatrudnionymi w

podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności jest określony w jednej sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej. Organizacja związkowa ubiegająca się o uznanie jej za reprezentatywną organizację związkową przy ustalaniu liczby pracowników nie uwzględnia pracowników zrzeszonych w tych spośród jej organizacji członkowskich, które są lub w okresie roku przed złożeniem wniosku o stwierdzenie reprezentatywności były zrzeszone w reprezentatywnej organizacji związkowej mającej przedstawicieli w składzie Rady. Strona pracowników będzie mogła zapraszać do udziału w pracach Rady, z głosem doradczym, przedstawicieli związków zawodowych i organizacji związkowych niespełniających kryteriów reprezentatywności oraz przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych.

Strona pracodawców

Stronę pracodawców w Radzie reprezentować będą przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców, działających wyłącznie w oparciu o ustawę o organizacjach pracodawców lub ustawę o rzemiośle. Za reprezentatywne uznawane będą organizacje pracodawców, które będą spełniać łącznie następujące kryteria:

- 1) zrzeszać pracodawców zatrudniających więcej niż 300 000 pracowników;
- 2) mieć zasięg ogólnokrajowy;
- 3) posiadać wśród członków regionalne organizacje pracodawców o charakterze ponadbranżowym, mające siedziby w co najmniej połowie województw;
- 4) działać w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności określony ma być w więcej niż w połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Przy ustalaniu kryterium liczebności uwzględniane ma być nie więcej niż po 100 000 pracowników zatrudnionych przez pracodawców zrzeszonych w organizacji pracodawców, których podstawowy rodzaj działalności określony jest w jednej sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), przy czym pod uwagę brane będą sekcje obejmujące co najmniej 3000 pracowników.

Strona pracodawców będzie mogła zapraszać do udziału w pracach Rady, z głosem doradczym, przedstawicieli organizacji pracodawców niespełniających kryteriów reprezentatywności oraz przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych.

Procedura stwierdzania reprezentatywności

Wnioski o stwierdzenie ich reprezentatywności, zarówno organizacji związkowych, jak i organizacji pracodawców, rozpatrywać będzie sąd okręgowy w Warszawie, który orzeczenie w tej sprawie będzie miał wydać w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku. Postępowanie odbywać się będzie w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. Z wnioskiem o stwierdzenie reprezentatywności organizacje związkowe i organizacje pracodawców występować będą co 4 lata. Okres 4 lat liczony będzie od dnia uprawomocnienia się poprzednio wydanego orzeczenia. Z upływem 4 lat od uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie wniosku o stwierdzenie reprezentatywności organizacja związkowa i organizacja pracodawców będzie tracić uprawnienia organizacji reprezentatywnej, chyba że udokumentuje Prezydium Rady złożenie wniosku o ponowne stwierdzenie reprezentatywności. W takim przypadku organizacja ta będzie zachowywała status organizacji reprezentatywnej do czasu uprawomocnienia się orzeczenia sądu w sprawie wniosku o ponowne stwierdzenie reprezentatywności. Procedura w zakresie stwierdzania reprezentatywności jest tożsama do procedury stosowanej w obecnym stanie prawnym.

Dodatkowo przepisy przejściowe ustawy wskazują, że organizacje, które uzyskały reprezentatywność przed wejściem w życie ustawy, zachowują swój status do końca okresu trwania orzeczenia sądu, wydanego na podstawie ustawy o Trójstronnej Komisji.

Funkcjonowanie Rady

Każda z reprezentatywnych organizacji pracodawców i pracowników oraz strona rządowa będą reprezentowane w Radzie przez swoich przedstawicieli. Wybór przedstawicieli stron Rady dokonywany będzie z zachowaniem autonomii strony pracowników i pracodawców. Dlatego liczbę przedstawicieli każdej reprezentatywnej organizacji w składzie Rady ustalać będą wspólnie strony pracowników i pracodawców, z zachowaniem równej liczby przedstawicieli. Strona pracowników i strona pracodawców będzie miała równą liczbę przedstawicieli w ramach danej strony. Liczbę przedstawicieli strony rządowej w składzie Rady, będących zarazem członkami Rady Ministrów, ustalać będzie Prezes Rady Ministrów. Liczbę przedstawicieli strony pracowników i pracodawców zatwierdzać będzie Rada w drodze uchwały.

Projekt przewiduje, że członków Rady będzie powoływał i odwoływał Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek każdej z organizacji pracowników i

pracodawców Rady oraz Prezesa Rady Ministrów (w przypadku strony rządowej), przy czym w skład strony rządowej – oprócz członków Rady Ministrów – wchodzić będzie po jednym przedstawicielu ministra właściwego do spraw pracy (sekretarz lub podsekretarz stanu odpowiedzialny za dialog społeczny) i ministra właściwego do spraw finansów publicznych (sekretarz lub podsekretarz stanu odpowiedzialny za budżet państwa).

Szczegółowy zakres uprawnień związanych z udziałem w pracach Rady został uregulowany w art. 27 projektu ustawy (ust. 4–8).

Rada obradować będzie na posiedzeniach plenarnych. Swoje decyzje podejmować będzie w drodze uchwały na posiedzeniach plenarnych, jeżeli w posiedzeniu brać będą udział przedstawiciele więcej niż połowy reprezentatywnych organizacji pracowników i pracodawców oraz co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej. Dla podjęcia uchwały wymagana będzie zgoda każdej ze stron. Stanowiska strony pracowników i strony pracodawców będą przyjmowane zwykłą większością, przy czym wymagane będzie uczestniczenie w głosowaniu co najmniej 2/3 członków Rady reprezentujących daną stronę. Stanowisko strony rządowej przyjmowane będzie jednomyślnie przez obecnych na posiedzeniu przedstawicieli strony rządowej.

W projekcie przewiduje się odrębną procedurę podejmowania uchwał dla decyzji podejmowanych w drodze dialogu autonomicznego (art. 5, art. 7, art. 8, art. 9, art. 13, art. 14 ustawy). W takich sprawach strona pracowników i strona pracodawców będzie podejmować decyzje w drodze uchwały podejmowanej na posiedzeniu plenarnym, jeżeli w posiedzeniu udział brać będą przedstawiciele więcej niż połowy reprezentatywnych organizacji pracowników i pracodawców. Przyjęcie uchwał wymagać będzie zgody obu stron. Sama uchwała przyjmowana będzie zwykłą większością, przy czym wymagane będzie uczestniczenie w głosowaniu co najmniej 2/3 członków Rady reprezentujących daną stronę. W tym przypadku w podejmowaniu uchwały udziału nie bierze strona rządowa.

Projekt dopuszcza możliwość podejmowania uchwał przez Radę w drodze głosowania korespondencyjnego. Przyjęcie uchwały odbywać się będzie przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Przy podejmowaniu uchwały w drodze korespondencyjnego głosowania głos w imieniu strony rządowej oraz reprezentatywnych organizacji pracowników i pracodawców oddawać będą przewodniczący i wiceprzewodniczący Rady. W tym przypadku decyzja będzie

podejmowana jednomyślnie. Głosowanie korespondencyjne będzie ważne, jeżeli wezmą w nim udział wszystkie reprezentatywne organizacje pracowników i pracodawców oraz strona rządowa.

Podobnie jak w przypadku Trójstronnej Komisji, pracami nowej instytucji kierować będzie Prezydium, w skład którego wchodzić będą przewodniczący Rady i wiceprzewodniczący Rady.

Natomiast odmiennie regulowane będą kwestie przewodniczenia pracom Rady. Przewodniczącym Rady będzie naprzemiennie przedstawiciel strony pracowników, strony pracodawców, wskazywany przez daną stronę i będący członkiem Rady, albo strony rządowej, wskazywany przez Prezesa Rady Ministrów spośród członków Rady Ministrów będących w składzie Rady. Do tej pory przewodniczącym Komisji mógł być wyłącznie przedstawiciel rządu. Takie uregulowania funkcjonują w przypadku działających w innych krajach odpowiedników Rady Dialogu Społecznego, w których uczestniczą partnerzy społeczni (Rady Społeczno-Gospodarcze, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny) i, co do zasady, mają uniezależnić Radę od strony rządowej (zwłaszcza w kontekście nadania nowych uprawnień stronie pracowników i stronie pracodawców). Wybór kolejności przewodniczenia Radzie będzie dokonywany przez strony Rady. Kadencja przewodniczącego Rady będzie trwać 1 rok, co ma korespondować z przepisami dotyczącymi przygotowywania w perspektywie rocznej planu działania Rady i przedstawiania Sejmowi sprawozdania z prac Rady.

Przedstawiciele każdej z reprezentatywnych organizacji oraz Prezes Rady Ministrów – w imieniu strony rządowej – będą wskazywać po jednym wiceprzewodniczącym Rady, przy czym wiceprzewodniczący nie będzie wskazywany przez organizację lub stronę rządową, której przedstawiciel będzie przewodniczącym Rady. Prezydium Rady koordynować będzie pracę Rady i jej zespołów problemowych, w szczególności będzie ustalać harmonogram prac Rady, porządek posiedzeń oraz rozpatrywać sprawy przekazane przez Radę. Dodatkowo projekt przewiduje ustawowe umocowanie Sekretarza Prezydium Rady, z pomocy których Prezydium Rady będzie korzystać przy wykonywaniu zadań.

Do zadań przewodniczącego Rady należeć będzie w szczególności zwoływanie i przewodniczenie posiedzeniom Rady i jej Prezydium, reprezentowanie Rady w kontaktach zewnętrznych, kierowanie w imieniu Rady wniosków i zapytań do właściwych organów, a także wykonywanie innych czynności zleconych przez Radę.

Nową regulacją jest przedstawianie przez przewodniczącego Rady Sejmowi, corocznie w terminie do dnia 31 maja, sprawozdania z działalności Rady w roku poprzednim, w celu większego zainteresowania społeczeństwa oraz władzy ustawodawczej (Sejmu) sprawami dialogu społecznego.

Posiedzenia Rady oraz jej Prezydium będą odbywać się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na 2 miesiące. Posiedzenia zwoływane będą przez przewodniczącego Rady, z inicjatywy własnej lub na wnioski co najmniej dwóch wiceprzewodniczących Rady. Rada, w drodze uchwały, będzie mogła przekazać Prezydium rozpatrzenie sprawy należącej do jej kompetencji, z wyjątkiem zadań, których realizacja wynika z przepisów odrębnych.

W ramach Rady będą mogły być tworzone zespoły problemowe, stałe albo doraźne – analogiczne uprawnienia przysługiwały Trójstronnej Komisji.

Z każdego posiedzenia Rady sporządzany będzie komunikat.

Nowością jest jawność posiedzeń Rady, w związku z wielokrotnie zgłaszanym (również przez partnerów społecznych) postulatem dotyczącym konieczności zapewnienia lepszego informowania społeczeństwa o pracach w ramach dialogu społecznego. Szerokie informowanie społeczeństwa o decyzjach Rady i udziale przedstawicieli związków zawodowych i organizacji pracodawców w procesie stanowienia prawa przyczyni się do promocji dialogu społecznego i Rady jako jego forum. Taka formuła funkcjonuje w wielu krajach europejskich, gdzie działają Rady Społeczno-Gospodarcze. Z ważnych powodów Rada będzie mogła powziąć decyzję o wyłączeniu jawności posiedzenia.

Regulamin Rady będzie obejmował w szczególności tryb i sposób pracy Rady oraz jej Prezydium, sposób powoływania i funkcjonowania zespołów problemowych, formę i sposób udostępniania komunikatu po posiedzeniu, sposób informowania o przebiegu posiedzeń Rady, sposób zapraszania do udziału w pracach Rady przedstawicieli z głosem doradczym, sposób powoływania i zadania Sekretarza Prezydium Rady.

Projekt zakłada odmienne od obecnych – w zakresie Trójstronnej Komisji – uregulowania w zakresie obsługi i finansowania Rady. W obecnym stanie prawnym obsługę Komisji zapewnia sekretariat Komisji będący komórką organizacyjną urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw pracy, zaś koszty jej działania są pokrywane z budżetu państwa w części dotyczącej tegoż ministra. Niemniej, z uwagi na odmienne kompetencje i zadania Rady, zwłaszcza przyznanie wielu autonomicznych

kompetencji stronie pracowników i stronie pracodawców Rady, a także rotacyjność przewodniczenia pracom Rady, projekt zakłada utworzenie odrębnego Biura.

Obsługę techniczną, organizacyjną i kancelaryjno-biurową oraz ekspercką Rady zapewnić będzie wyodrębnione jako komórka organizacyjna państwowej jednostki budżetowej, podległej ministrowi właściwemu do spraw pracy, Biuro Rady Dialogu Społecznego, zwane dalej „Biurem”. Organizację Biura i jego szczegółowy sposób działania określać będzie statut i regulamin jednostki budżetowej, zaś szczegółowe ich przepisy zostaną określone uchwałą Rady. Wydatki związane z funkcjonowaniem Rady i Biura będą pokrywane z budżetu państwa z części 31 – Praca, w ramach wyodrębnionego rozdziału klasyfikacji budżetowej, ujmowane w planie finansowym jednostki budżetowej.

Utworzenie niezależnego biura, zapewniającego obsługę techniczną, organizacyjną i kancelaryjno-biurową oraz ekspercką Rady, było podstawowym postulatem partnerów społecznych, który w projekcie przedstawionym stronie rządowej był dużo dalej idący i zakładał utworzenie instytucji Rzecznika Dialogu Społecznego. W trakcie prowadzonych negocjacji nad projektem ustawy ustalono ostatecznie formułę Biura zaproponowaną przez stronę rządową, przy czym na wniosek partnerów społecznych wprowadzono przepis mówiący o dokonaniu po 24 miesiącach oceny funkcjonowania przepisów ustawy. Konieczność zapewnienia zaplecza eksperckiego dla uczestników dialogu społecznego, prowadzonego w ramach instytucji dialogu społecznego, wynika również z rekomendacji, będących rezultatem projektu systemowego pn. „Poprawa funkcjonowania systemu dialogu społecznego oraz wzmocnienie instytucji i uczestników dialogu społecznego”, realizowanego w latach 2008–2009 przez MPiPS i współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Duże spectrum spraw, którymi będą się oni zajmować w ramach Rady, w szczególności w zakresie nowych zadań, gdzie kluczowe jest zapewnienie stałej interakcji z rządem (przykładowo art. 5, art. 7, dodatkowo art. 16–19), w pełni uzasadnia pokrywanie kosztów funkcjonowania Rady z budżetu państwa. W większości krajów europejskich, gdzie funkcjonują analogiczne ciała dialogu społecznego, o tradycyjnej strukturze rząd – związki zawodowe – organizacje pracodawców, są one finansowane z budżetu państwa i to rząd dba o odpowiednie warunki ich funkcjonowania.

Środki przeznaczone na obsługę funkcjonowania Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, przekazywane dotychczas partnerom społecznym, oraz dodatkowe środki na funkcjonowanie Rady i jej Biura – zgodnie z założeniami nowej regulacji – zostaną przeniesione do budżetu Biura Rady Dialogu Społecznego. Oprócz zadań realizowanych przez partnerów społecznych w ramach Trójstronnej Komisji, a wynikających z obecnych regulacji prawnych (w szczególności ustaw: o Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych, o emeryturach i rentach z FUS), nowa regulacja przyznawać będzie stronie pracowników i stronie pracodawców Rady dodatkowe zadania (m.in. art. 5, art. 7, art. 8, art. 9, art. 10, art. 12, art. 13, art. 14 ustawy), których realizacja będzie musiała się odbywać przy wykorzystaniu odpowiedniego wsparcia eksperckiego, w tym ekspertyz, badań i raportów, które następnie będą służyć jako podstawa przygotowania wniosków, opinii i stanowisk przez partnerów społecznych.

W związku z powstaniem Rady Dialogu Społecznego i Biura Rady Dialogu Społecznego wzrosną wydatki z budżetu państwa, w tym na wynagrodzenia osobowe. Szczegółowe wyliczenia w zakresie zwiększenia limitu wydatków w części 31 – Praca zawiera Ocena Skutków Regulacji.

Projekt zakłada, że prace strony rządowej w Radzie koordynować będzie minister właściwy do spraw pracy. Dotychczasowy sekretariat Komisji w nowym stanie prawnym będzie obsługiwał ministra właściwego do spraw pracy w zakresie wykonywania obowiązków związanych z koordynacją prac strony rządowej w Radzie.

Dodatkowo – na wniosek strony pracodawców i strony pracowników Rady – minister właściwy do spraw pracy będzie mógł powoływać zespoły, na forum których prowadzony będzie trójstronny dialog branżowy. Zespoły te będą funkcjonowały w taki sam sposób jak dotychczas powoływane – pomimo braku regulacji ustawowych – trójstronne zespoły branżowe. Projekt nie przewiduje włączenia w strukturę Rady obecnie funkcjonujących zespołów trójstronnych, działających poza Trójstronną Komisją.

Wojewódzkie rady dialogu społecznego

Oprócz Rady projekt zakłada utworzenie w województwach, na zasadzie fakultatywności, wojewódzkich rad dialogu społecznego.

W obecnym stanie prawnym forum dialogu społecznego, prowadzonego na szczeblu regionalnym, stanowią wojewódzkie komisje dialogu społecznego – WKDS. Zasady i tryb ich działania, jak również sposób ustalania ich składu określa ustawa oraz rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie wojewódzkich komisji dialogu społecznego (Dz. U. Nr 17, poz. 157).

Wojewódzka komisja dialogu społecznego to instytucja czterostronna. W jej skład wchodzi przedstawiciele:

- wojewody – jako strona rządowa,
- reprezentatywnych organizacji związkowych – jako strona pracowników,
- reprezentatywnych organizacji pracodawców – jako strona pracodawców,
- marszałka województwa – jako strona samorządowa.

Uprawnienia i kompetencje WRDS będą generalnie analogiczne do tych, którymi dysponują WKDS, z kilkoma zastrzeżeniami.

O utworzeniu WRDS postanawiać ma marszałek województwa na wspólny wniosek co najmniej jednej z reprezentatywnych organizacji pracowników oraz co najmniej jednej z reprezentatywnych organizacji pracodawców. W projekcie przewidziano również możliwość likwidacji WRDS przez marszałka województwa, jeżeli o odwołanie swoich przedstawicieli z jej składu wystąpią wszystkie reprezentatywne organizacje pracowników lub wszystkie z reprezentatywnych organizacji pracodawców. Przeniesienie kompetencji wojewodów na marszałków województw odnośnie do powoływania i organizowania prac WRDS stanowi realizację postulatu partnerów społecznych. Według ich opinii to marszałkowie województwa w sposób najbardziej właściwy, z uwagi na zakres zadań pozostających w obszarze ich kompetencji, przyczynią się do organizowania i prowadzenia dialogu społecznego w regionie. Dotychczasowe doświadczenia z prac wojewódzkich komisji dialogu społecznego wskazują na niewielkie zaangażowanie marszałków województwa w prace komisji. Proponowana zmiana ma wpłynąć na zintensyfikowanie dialogu społecznego w regionie przez wskazanie marszałka województwa jako organizatora prac WRDS. Tworzenie oraz zapewnienie funkcjonowania WRDS będzie stanowić zadanie z zakresu administracji rządowej, zlecone marszałkowi województwa, finansowane w drodze dotacji celowej.

Do właściwości WRDS należeć będzie wyrażanie opinii i stanowisk w sprawach objętych zakresem zadań związków zawodowych lub organizacji pracodawców

będących w kompetencji administracji rządowej i samorządowej z terenu województwa oraz w sprawach przekazanych przez Radę (do tej pory WKDS miały możliwość wyłącznie przyjmowania opinii).

Ponadto marszałek województwa przedstawiać będzie stronie pracowników i stronie pracodawców WRDS do zaopiniowania projekty strategii rozwoju województwa i programów w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz sprawozdania z ich realizacji. Wyrażenie opinii w powyższych sprawach wymagać będzie zgody strony pracowników i strony pracodawców WRDS. Jeżeli strona pracowników i strona pracodawców WRDS nie uzgodni wspólnej opinii, każdej z reprezentatywnych organizacji pracowników i pracodawców, wchodzących w skład WRDS, przysługiwać będzie prawo wyrażenia stanowiska.

Opinię lub stanowiska w sprawach przekazanych przez Radę Dialogu Społecznego WRDS przekazywać będzie do Prezydium Rady.

W projekcie zakłada się, że w skład WRDS wchodzić będą:

- 1) marszałek województwa oraz dwie wskazane przez niego osoby spośród przedstawicieli innych jednostek samorządu terytorialnego albo organizacji zrzeszających samorządy – jako przedstawiciele strony samorządowej;
- 2) przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracowników – jako przedstawiciele strony pracowników;
- 3) przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców – jako przedstawiciele strony pracodawców;
- 4) wojewoda oraz dwie wskazane przez niego osoby – jako przedstawiciele strony rządowej.

Liczbę przedstawicieli każdej organizacji w składzie WRDS będą ustalać wspólnie strony pracowników i pracodawców w drodze uchwały.

WRDS będzie mógł zapraszać do udziału w posiedzeniach przedstawicieli powiatów i gmin z terenu województwa. Członków WRDS powoływać/odwoływać będzie marszałek województwa, na wniosek organizacji i instytucji wchodzących w skład WRDS. Szczegółowy sposób i tryb działania WRDS określać będzie regulamin WRDS, a jego obsługę zapewnić ma biuro wojewódzkiej rady dialogu społecznego jako komórki organizacyjnej urzędu marszałkowskiego, przy czym w pierwszym roku funkcjonowania zakłada się pozostawienie finansowania działalności WRDS w gestii wojewody (przepisy przejściowe ustawy).

WRDS obradować będą na posiedzeniach plenarnych, przy czym pierwsze posiedzenie WRDS zwołać ma marszałek województwa, nie później niż w terminie 3 miesięcy od złożenia wniosku o utworzenie WRDS. Posiedzenia mają się odbywać w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na 3 miesiące, a zwoływane mają być przez przewodniczącego WRDS.

W projekcie przewidziano szczegółowe zasady zwoływania i prowadzenia posiedzeń WRDS, a także udziału w nich. Pracami WRDS kierować będzie Prezydium WRDS, w skład którego wchodzić ma przewodniczący WRDS i wiceprzewodniczący WRDS – analogicznie do przypadku Rady. Projekt zakłada kadencyjności (1 rok) i rotacyjność pełnienia funkcji przewodniczącego wszystkich stron WRDS, pozostawiając wybór kolejności uzgodnieniom strony.

Zasadą ma być, że WRDS wyraża stanowiska, jeżeli na posiedzeniu każda ze stron WRDS będzie reprezentowana przez co najmniej jednego przedstawiciela. Wyrażenie stanowiska przez WRDS wymagać będzie zgody wszystkich biorących udział w posiedzeniu. W razie braku zgody, każda ze stron będzie mogła przedstawić opinię w sprawie.

Wnioski zawierające stanowiska dotyczące rekomendacji rozwiązań i propozycji zmian prawnych WRDS przekazywać będzie Radzie Dialogu Społecznego, a w terminie 30 dni Prezydium Rady będzie informować WRDS o sposobie rozpatrzenia wniosku.

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Zmiany w przepisach obowiązujących dostosowują nazewnictwo nowych instytucji dialogu społecznego, Rady Dialogu Społecznego i wojewódzkich rad dialogu społecznego oraz stanowią konsekwencję zaproponowanych w ustawie rozwiązań.

Przepisy przejściowe

Projekt zakłada uchylenie dotychczasowej ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, przy czym Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych ma działać do dnia powołania pierwszego składu Rady Dialogu Społecznego. Podobny przepis przejściowy przewidziano dla wojewódzkich komisji dialogu społecznego, które mają działać do dnia powołania pierwszych składów wojewódzkich rad dialogu społecznego, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Tworzenie oraz zapewnienie funkcjonowania WRDS będzie zadaniem z zakresu administracji rządowej, zleconym marszałkowi województwa, finansowanym w drodze dotacji celowej.

Z dniem wejścia w życie ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego tracą moc uchwały Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisji dialogu społecznego, zgodnie z § 32 ust. 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908). W myśl tego przepisu, jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą odpowiednio z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej.

Do pierwszego składu Rady zostaną powołani przedstawiciele każdej organizacji związkowej, każdej organizacji pracodawców, które w dniu wejścia w życie ustawy były reprezentowane w Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, oraz przedstawiciele strony rządowej na wniosek Prezesa Rady Ministrów.

Sprawy prowadzone przez Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, niezakończone do dnia powołania pierwszego składu Rady Dialogu Społecznego, przejmować będzie Rada, zgodnie z założeniami projektu mają być one prowadzone na nowych zasadach. Podobny przepis przejściowy został zaproponowany dla spraw prowadzonych przez wojewódzkie komisje dialogu społecznego, a niezakończone do dnia powołania pierwszych składów wojewódzkich rad dialogu społecznego. Ze względu na fakultatywność powołania WRDS w projekcie przewidziano przepis, iż w przypadku niepowołania wojewódzkiej rady dialogu społecznego w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy sprawy prowadzone przez odpowiednią wojewódzką komisję dialogu społecznego i niezakończone przed upływem tego terminu przejmuje Rada i prowadzi je na nowych zasadach.

Jeśli chodzi o koszty funkcjonowania WRDS w 2015 r., to wojewoda uwzględni koszty stanowiące zwrot poniesionych w 2015 r. przez marszałków województw wydatków na działalność wojewódzkich rad dialogu społecznego w kwocie dotacji celowej. Zwrot ten będzie odbywał się w oparciu o mechanizm, przewidziany w art. 50a ustawy z dnia

13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 513).

Organizacje związkowe i organizacje pracodawców, których reprezentatywność została stwierdzona na podstawie orzeczenia sądowego wydanego w oparciu o art. 8 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, zgodnie z założeniami projektu utrzymać mają swoją reprezentatywność do końca 4-letnich okresów.

Projekt przewiduje również przeprowadzenie ewaluacji funkcjonowania przepisów ustawy po 2 latach jej obowiązywania. W tym terminie Rada przedstawi również Prezydentowi RP rekomendacje zmian ustawy.

Zgodnie z art. 50 ust. 1a, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, określono maksymalny limit wydatków będących skutkiem finansowym ustawy, określono mechanizmy korygujące w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok limitu oraz wskazano organy monitorujące wykorzystanie limitu wydatków i odpowiedzialne za wdrożenie mechanizmów korygujących.

I tak, w latach 2016–2025 maksymalny limit wydatków będących skutkiem finansowym ustawy będzie wynosić:

1) w części 31 –Praca:

- a) 2016 – 1 698,66 tys. zł;
- b) 2017 – 1 688,33 tys. zł;
- c) 2018 – 1 730,54 tys. zł;
- d) 2019 – 1 772,07 tys. zł;
- e) 2020 – 1 814,6 tys. zł;
- f) 2021 – 1 858,15 tys. zł;
- g) 2022 – 1 902,75 tys. zł;
- h) 2023 – 1 946,51 tys. zł;
- i) 2024 – 1 991,28 tys. zł;
- j) 2025 – 2 031,1 tys. zł;

2) w części 85 – Wojewodowie:

- a) 2016 – 745 tys. zł;
- b) 2017 – 760,65 tys. zł;
- c) 2018 – 770,83 tys. zł;
- d) 2019 – 789,33 tys. zł;

- e) 2020 – 808,27 tys. zł;
- f) 2021 – 827,67 tys. zł;
- g) 2022 – 847,54 tys. zł;
- h) 2023 – 867,03 tys. zł;
- i) 2024 – 886,97 tys. zł;
- j) 2025 – 904,71 tys. zł.

W przypadku wykorzystania przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, zostanie zastosowany mechanizm korygujący, polegający na zmniejszeniu kosztów rzeczowych, ponoszonych przez Biuro Rady Dialogu Społecznego oraz wojewódzkie rady dialogu społecznego, związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitów wydatków oraz wdrożenia mechanizmu korygującego będzie minister właściwy do spraw pracy – w zakresie części budżetowej 31 – Praca, oraz wojewodowie – w zakresie części budżetowej 85 – Wojewodowie.

Przepis końcowy zakłada wejście w życie nowej regulacji po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Problematyka regulowana w ustawie jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej. Opinia ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (pismo z dnia 16 kwietnia 2015 r. znak: DPUE-920-375-15/jf/1) o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego. Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy był udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia

prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). W trakcie prac legislacyjnych nad projektem ustawy nie wpłynęły żadne zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem wniesione w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa. Ponadto projekt ustawy został zamieszczony na platformie konsultacji prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

W terminie od dnia 7 kwietnia do dnia 17 kwietnia 2015 r. trwały uzgodnienia międzyresortowe, natomiast w terminie od dnia 7 kwietnia do dnia 28 kwietnia 2015 r. trwały konsultacje społeczne i publiczne projektu.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jacek Męcina Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marek Wałęskiewicz – Dyrektor Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego tel. 22 661-16-38</p>	<p>Data sporządzenia 2015-04-29 (wersja po uzgodnieniach międzyresortowych)</p> <p>Źródło Projekt priorytetowy</p> <p>Nr w wykazie prac UD214</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Dialog społeczny jest – zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – zasadą, na której opierają się „prawa podstawowe dla państwa” (preambuła). Dialog i współpraca partnerów społecznych stanowi również jeden z filarów społecznej gospodarki rynkowej – art. 20 Konstytucji RP. Zasadę konstytucyjną realizuje obecnie ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), która stanowi umocowanie dla Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, funkcjonującej jako trójstronne forum dialogu strony rządowej, strony pracodawców i strony pracowników, i wojewódzkich komisji dialogu społecznego jako czterostronnego gremium dialogu partnerów regionalnych, funkcjonującego dla zachowania pokoju społecznego w regionie, a także wskazującego potrzeby w zakresie społecznym i gospodarczym w danym województwie. W dniu 26 czerwca 2013 r. na posiedzeniu Trójstronnej Komisji z udziałem Premiera Donalda Tuska strona pracowników wręczyła oświadczenie, iż trzy reprezentatywne centrale związków zawodowych (pełna reprezentacja strony pracowników) zawieszają swój udział w pracach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, wojewódzkich komisjach dialogu społecznego oraz wszystkich Trójstronnych Zespołach Branżowych, co w praktyce wykluczyło możliwość prowadzenia efektywnego dialogu społecznego. Zawieszenie udziału strony pracowników wywołało impas w możliwości prowadzenia dialogu społecznego, dlatego też sprawą o podstawowym znaczeniu stało się przywrócenie tego dialogu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Ze względu na ustawowe umocowanie prawne funkcjonowania dialogu społecznego w polskim ustawodawstwie – ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie nowej regulacji ustawowej, która redefiniowałaby zakres i tryb działania instytucji dialogu społecznego na szczeblu krajowym i regionalnym. Zawieszenie udziału strony pracowników w Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych stanowi potwierdzenie wyekspirowania się dotychczasowej ustawy po jej 14-letnim okresie funkcjonowania (od 2001 r.). Konieczność wprowadzenia zmian przejawia się zarówno w postulatach partnerów społecznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, jak i potrzebach strony rządowej. Sprawą o podstawowym znaczeniu jest prowadzenie dialogu społecznego w zmienionej formule prawnej. Powyższe jest możliwe jedynie przez opracowanie nowej formuły ustawowej dostosowanej do współczesnych wymagań i oczekiwań wszystkich partnerów społecznych. Zgodnie z postulatami, w miejsce Trójstronnej Komisji ma powstać Rada Dialogu Społecznego (RDS), a wojewódzkich komisji dialogu społecznego – wojewódzkie rady dialogu społecznego. Oprócz dotychczasowych kompetencji Trójstronnej Komisji, nowa Rada będzie wyposażona w dodatkowe kompetencje, niektóre z nich będą zastrzeżone dla dialogu autonomicznego strony pracowników i strony pracodawców. Należą do nich w szczególności: wyrażanie opinii do projektów ustaw, prawo przygotowywania projektów ustaw, występowanie z wnioskiem o wydanie lub zmianę aktu prawnego. Dodatkowo – zgodnie z postulatami partnerów społecznych – projekt zakłada rotacyjność i kadencyjność przewodniczenia pracom Rady, jawność jej prac, utworzenie Biura RDS. Jeśli chodzi o WRDS, to projekt zakłada m.in. przeniesienie ich obsługi z urzędu wojewódzkiego do marszałkowskiego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rady Społeczno-Gospodarcze, istniejące obecnie w krajach Unii Europejskiej, są instytucjami o charakterze konsultacyjnym, opiniodawczym i doradczym. Zasiadają w nich przedstawiciele partnerów społecznych (związków zawodowych i organizacji pracodawców) oraz innych grup społecznych (np. rolnicy, przedstawiciele wolnych zawodów) i organizacji pozarządowych. Rady Społeczno-Gospodarcze (RSG) różnią się od siebie podstawami prawnymi, wielkością, składem, strukturą organizacyjną, zakresem kompetencji i formami działania. Idea utworzenia instytucji o charakterze doradczym ma dość długą historię. Współczesna forma instytucji dialogu społecznego, nazywanych radami społeczno-ekonomicznymi, powstała po drugiej wojnie światowej, w wyniku istniejącego wówczas w krajach Europy Zachodniej szerokiego porozumienia w sprawach społecznych, określanego mianem „europejskiego modelu społecznego”. Odwołuje się on do umowy społecznej, opartej na wspólnie akceptowanych i popieranych wartościach, do których należą: demokracja, sprawiedliwość i solidarność społeczna, ochrona praw człowieka i osób słabszych, minimalne wynagrodzenia za pracę, równy dostęp do służby zdrowia, służb zatrudnienia i wykształcenia. Realizację tych wartości powinno zapewnić państwo opiekuńcze. Pierwsza Rada Ekonomiczna i Społeczna (Conseil Economique et Social – CES) powstała w 1946 roku we Francji. W 1948 roku w Belgii utworzono Krajową Radę Pracy (Conseil National du Travail – CNT). Dwa lata później w

Holandii powołano Radę Społeczno-Ekonomiczną (Social – Economische Raad – SER), zaś w 1952 roku powstała w Belgii Centralna Rada Gospodarcza (Conseil Central de l'Economie). Ponadto, na podstawie Traktatu powołującego Europejską Wspólnotę Gospodarczą z dnia 25 marca 1957 roku, utworzono Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (European Economic and Social Committee – EESC). Wkrótce, w krajach Unii Europejskiej, powstały kolejne rady społeczno-gospodarcze lub instytucje o podobnych kompetencjach: 1957 – Włochy: Krajowa Rada Gospodarki i Pracy (Consiglio Nazionale dell'Economia e del Lavoro - CNEL); 1962 – Dania: Rada Gospodarcza (Økonomiske Råd); 1962 – Wielka Brytania: Krajowa Rada do Spraw Rozwoju Gospodarczego (National Economic Development Council – NEDC), istniała do 1992 roku; 1963 – Austria: Rada do Spraw Gospodarczych i Społecznych (Beirat für Wirtschafts- und Sozialfragen); 1966 – Luksemburg: Rada Gospodarcza i Społeczna (Conseil Economique et Social – CES); 1973 – Irlandia: Krajowa Rada Gospodarcza i Społeczna (National Economic and Social Council – NESc); 1991 – Portugalia: Rada Gospodarcza i Społeczna (Conselho Económico e Social – CES); 1992 – Hiszpania: Rada Gospodarcza i Społeczna (Consejo Economico y Social – CES); 1994 – Grecja: Rada Gospodarczo-Społeczna (OKE); 1998 – Finlandia: Rada Gospodarcza (Talousneuvosto). Po wprowadzeniu po 1990 roku demokratycznego ustroju politycznego i gospodarki rynkowej, także w krajach Europy Środkowej i Wschodniej powstały instytucje o charakterze konsultacyjnym lub konsultacyjno-negocjacyjnym. W ich skład wchodzi przedstawiciele związków zawodowych, stowarzyszeń pracodawców i rządu, co stanowi podstawową różnicę w porównaniu z radami społeczno-gospodarczymi w krajach Unii Europejskiej. W Polsce w 1994 roku została powołana do życia Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Działa ona do dziś na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2001 r.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Związki zawodowe	3 reprezentatywne związki zawodowe – obecnie 3 związki zawodowe są członkami Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych (zachowane kryterium reprezentatywności z dotychczasowej ustawy)	orzeczenia Sądu Okręgowego w Warszawie: Sygn. akt VII NsRejRoz 4/14 Sygn. akt VII NsRejRoz 4/11 Sygn. akt VII NsRejRoz 5/14	Oddziaływanie bezpośrednie, o ile organizacje te będą zainteresowane członkostwem, z którym wiążą się konkretne uprawnienia/obowiązki
Organizacje pracodawców	4 reprezentatywne organizacje pracodawców – obecnie 4 organizacje pracodawców są członkami Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, przy czym liczba orzeczeń Sądu o reprezentatywności jest większa, ale organizacje te nie były zainteresowane członkostwem (zachowane kryterium reprezentatywności z dotychczasowej ustawy)	orzeczenia Sądu Okręgowego w Warszawie: Sygn. akt VII NsRejRoz 3/14 Sygn. akt VII NsRejRoz 2/14 Sygn. akt XXI Po 5/14 Sygn. akt VII NsRejRoz 1/14	Oddziaływanie bezpośrednie, o ile organizacje te będą zainteresowane członkostwem, z którym wiążą się konkretne uprawnienia/obowiązki
Samorząd terytorialny	16 urzędów marszałkowskich	Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. Nr 91, poz. 576)	Oddziaływanie bezpośrednie przez uczestniczenie w pracach oraz zapewnienie obsługi wojewódzkich rad dialogu społecznego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W styczniu 2015 r. partnerzy społeczni przedstawili swoje propozycje zmian w systemie dialogu społecznego. Projekt jest oparty na zaproponowanych przez partnerów społecznych rozwiązaniach stanowiących wspólnie wypracowany kompromis dla przywrócenia dialogu społecznego w nowej formule. Prace nad projektem trwały w MPiPS z udziałem partnerów społecznych – dotychczasowych członków Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych – strona pracodawców (Konfederacja Lewiatan, Pracodawcy RP, Związek Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club), strona pracowników (Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych).

Dodatkowo projekt został poddany konsultacjom publicznym, w trybie przewidzianym w zarządzeniu nr 2 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie przeprowadzania konsultacji publicznych dokumentów opracowywanych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. MPiPS z 2014 r. poz. 3) – projekt został przesłany do marszałków województw i wojewodów.

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania przez:

- 1) NSZZ Solidarność,
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 3) Forum Związków Zawodowych,
- 4) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) Konfederację Lewiatan,
- 6) Związek Pracodawców Business Centre Club,
- 7) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 8) Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego,
- 9) Krajową Radę Sądownictwa,
- 10) Sąd Najwyższy,
- 11) Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt ustawy został zamieszczony także w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Ponadto, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979), projekt udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Dodatkowo na platformie <http://www.konsultacje.gov.pl/node/3669> otwarto ogólnodostępne konsultacje społeczne w dniach od 8 do 28 kwietnia 2015 r. Termin zgłaszania uwag upłynął w dniu 28 kwietnia 2015 r.

W dniu 29 kwietnia 2015 r. projekt został uzgodniony z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Do projektu wpłynęło 96 uwag zgłoszonych przez 27 podmiotów, w tym: partnerów społecznych, organizacje pracodawców, organizacje pozarządowe oraz organizację samorządu gospodarczego. Zdecydowana większość podmiotów pozytywnie zaopiniowała projekt. Pozostałe uwagi zgłaszane przez organizacje pracodawców i organizacje pozarządowe dotyczyły przede wszystkim szerokiego sformułowania zadań RDS oraz – podobnie jak uwagi wojewodów i marszałków województw – zasad finansowania WRDS. Podnoszono także zastrzeżenia techniczno-legislacyjne. Partnerzy społeczni odnieśli się w swoich uwagach w szczególności do: ustalenia kryterium reprezentatywności organizacji pracodawców; zapewnienia autonomii finansowej Biura RDS; wskazania liczby przedstawicieli organizacji pracowników i pracodawców w WRDS. Dodatkowo dwie organizacje (Pracodawcy RP oraz Związek Pracodawców Business Centre Club) postulowały wprowadzenie do projektu uprawnień partnerów społecznych do występowania z wnioskami do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności przepisów prawa z Konstytucją RP. Wniesiono także zastrzeżenia techniczno-legislacyjne. Uwzględniono propozycje: wprowadzenia zasady, że projekt planu finansowego Biura jest przygotowywany przez dyrektora Biura i podlega zatwierdzeniu przez Radę (art. 39 ust. 2 projektu) oraz wskazania liczby przedstawicieli organizacji pracowników i pracodawców w WRDS (art. 47 ust. 3 projektu).

Wątpliwości i uwagi zarówno wojewodów, jak i marszałków województw dotyczyły przede wszystkim zasad finansowania WRDS oraz osoby z misją dobrej woli. Rozważano także słuszność zmiany usytuowania WRDS (dotychczasowe Komisje Dialogu Społecznego są umiejscowione przy wojewodach, wg projektowanej ustawy będą usytuowane przy marszałkach województw).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2015 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	0	2,44	2,45	2,50	2,56	2,62	2,69	2,75	2,81	2,88	2,94	26,64	
budżet państwa	0	2,44	2,45	2,50	2,56	2,62	2,69	2,75	2,81	2,88	2,94	26,64	
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	0	2,44	2,45	2,50	2,56	2,62	2,69	2,75	2,81	2,88	2,94	26,64	
budżet państwa	0	2,44	2,45	2,50	2,56	2,62	2,69	2,75	2,81	2,88	2,94	26,64	
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	budżet państwa												

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dane rynkowe z marca 2015 r. - wytyczne dotyczące stosowania jednolitych mierników makroekonomicznych będących podstawą do szacowania skutków finansowych projektowanych ustaw - do wyliczenia wynagrodzeń posłużyły mnożniki kwoty bazowej służące do ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego członków korpusu służby cywilnej - do wyliczenia kosztów działania Biura Rady Dialogu Społecznego wykorzystano z informacji przedstawionej przez Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego, przy założeniu, że Biuro RDS będzie się mieścić w CPS „Dialog” (zał. 1) - do wyliczenia kosztów działania wojewódzkich rad dialogu społecznego wykorzystano informacje nt. kosztów funkcjonowania wojewódzkich komisji dialogu społecznego, pokrywanych przez urzędy wojewódzkie (w tym wynagrodzenia, organizacja posiedzeń, konferencje, szkolenia, delegacje krajowe i zwrot kosztów podróży) za lata 2010–2014: średnio 744 971 zł rocznie (informacja o kosztach funkcjonowania WKDS z 13 urzędów wojewódzkich; WKDS: Łódzka, Śląska i Zachodniopomorska – nie podały kosztów funkcjonowania Komisji – informując, że obsługa WKDS jest prowadzona w ramach ogólnych kosztów urzędu wojewódzkiego – zał. 2) - w roku „0” obowiązywania ustawy, tj. w roku 2015, z części dotyczącej ministra właściwego do spraw pracy – z uwagi na likwidację Trójstronnej Komisji, na rzecz której wydatkowano w pierwszym półroczu kwotę 1 977 500 zł – przeznaczony się kwotę 1 977 500 zł, w związku z czym wprowadzenie regulacji nie będzie generować dodatkowych kosztów (w bieżącym roku w ustawie budżetowej w części 31 – Praca wydatki związane z funkcjonowaniem Trójstronnej Komisji wynoszą 3 955 000 zł; po wejściu w życie projektowanych regulacji środki dotychczas przeznaczone na Trójstronną Komisję zostaną wydatkowane na Radę). Jednocześnie, w przypadku utworzenia WRDS-u w roku „0”, koszty jego funkcjonowania będą pokrywane z budżetu wojewody w ramach dotychczasowych limitów - w roku „1” obowiązywania ustawy, tj. w roku 2016, ogółem wydatki budżetu państwa w związku z wprowadzeniem regulacji wyniosą 2 443 663 zł Nastąpi powołanie dyrektora Biura oraz zatrudnienie trzech pracowników merytorycznych. Roczny koszt zatrudnienia tych pracowników wraz z pochodnymi wyniesie około 406 163 zł (w tym wynagrodzenia dyrektora – kwota brutto 126 000 zł, pochodne ZUS 22 919 zł, FP 3087 zł; 3 pracowników merytorycznych – kwota brutto 168 228 zł, pochodne ZUS 25 554 zł, FP 4122 zł, 1 pracownik do obsługi finansowo-księgowej – kwota brutto 46 527 zł, pochodne ZUS 7067 zł, FP 1140 zł). Niezbędne będzie również przeznaczenie dodatkowych środków w kwocie 45 060 zł na pierwsze wyposażenie stanowisk pracy. W sumie wydatki roczne na płace dla nowych pracowników i wyposażenie stanowisk pracy wyniosą 451 223 zł. Dodatkowe koszty realizacji nowych zadań wynikających z ustawy (ekspertyzy, badania, raporty itp.) oszacowano na około 1 000 000 zł (wyliczone na podstawie danych za lata 2013–2014 – wydatki organizacji partnerów społecznych, w związku z działalnością w ramach Trójstronnej Komisji: w 2013 r. – 892 349 zł, w 2014 r. – 1 009 500 zł). Poza tym wydatki na bieżące funkcjonowanie Biura oszacowano na około 247 440 zł. Zatem szacuje się, że wydatki w kwocie 1 698 663 zł (w tym na wynagrodzenia kwota 340 755 zł) zostaną sfinansowane z budżetu państwa przez zwiększenie limitu wydatków ministra właściwego do spraw pracy. Dodatkowo, w związku z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej jednostkom samorządu terytorialnego finansowanym w drodze dotacji celowej (tworzenie oraz zapewnienie funkcjonowania wojewódzkich rad dialogu społecznego), wzrosną wydatki z budżetu państwa o ok. 745 000 zł rocznie. Ogółem w roku 2016 wydatki budżetu państwa w związku z wprowadzeniem regulacji wyniosą 2 443 663 zł (kwota 1 698 663 zł z części 31 – Praca oraz kwota 745 000 zł na dotacje celowe) - w roku „2” obowiązywania ustawy wydatki z budżetu państwa wyniosą 2 448 974 zł (wydatki z roku „1” pomniejszone o koszty wyposażenia stanowisk pracy z roku „1”, tj. 45 060 zł, powiększone następnie o wskaźnik inflacji zgodnie z wytycznymi) - w latach kolejnych wydatki z budżetu państwa to wydatki z roku „2” powiększone o wskaźnik inflacji zgodnie z wytycznymi - jednocześnie planowane dotychczas w ustawie budżetowej w części 31 – Praca wydatki związane z funkcjonowaniem Trójstronnej Komisji w kwocie 3 955 000 zł, począwszy od roku „1”, będą corocznie przeznaczane na działalność RDS i jej Biura
---	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz:	

9. Wpływ na rynek pracy

Nie dotyczy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	<p>Na szczeblu krajowym – Rada Dialogu Społecznego, zgodnie z założeniami, ma być forum trójstronnej współpracy strony pracowniczej, strony pracodawców oraz strony rządowej, które ma zastąpić, funkcjonującą obecnie, Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Rada Dialogu Społecznego (RDS) ma prowadzić dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki i spójności społecznej. Ma praktycznie realizować zasadę partycypacji i solidarności społecznej w zakresie stosunków zatrudnienia. RDS ma służyć poprawie jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych, a także budowania wokół nich społecznego porozumienia trzech partnerów, którymi są organizacje pracowników, organizacje pracodawców i strona rządowa. Na szczeblu regionalnym – wojewódzkie rady</p>	

dialogu społecznego (WRDS), które będą prowadzić dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego o zasięgu wojewódzkim. WRDS będą realizować dialog czterech stron: strony pracowników, strony pracodawców, strony rządowej, której reprezentantem jest wojewoda, oraz strony samorządowej, której reprezentantem będzie marszałek województwa. Między innymi będzie opiniowała projekty strategii rozwoju województwa i programów w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz roczne sprawozdania z ich realizacji przedstawiane przez marszałka województwa.

Działania obu gremiów, RDS i WRDS, mają być skoncentrowane na realizacji zasady partycypacji społecznej, m.in. przez rozwiązanie problemów istotnych dla zachowania pokoju społecznego, prowadzenia dialogu społecznego na szczeblu centralnym (krajowym) i regionalnym (wojewódzkim). Będzie to możliwe przez wprowadzenie możliwości wnoszenia pod obrady RDS spraw o dużym znaczeniu społecznym lub gospodarczym czy też wyznaczania osoby z misją dobrej woli, która będzie pomagała stronom, których konflikt dotyczy, w jego rozwiązywaniu (uprawnienie WRDS).

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane wejście w życie ustawy określone ma być z zachowaniem 14-dniowego *vacatio legis*. Skrócenie minimalnego 30-dniowego *vacatio legis* wynika z potrzeby niezwłocznego wznowienia dialogu społecznego, jest to istotne dla zachowania tzw. „ładu społecznego”. Projektowana regulacja nie będzie oddziaływać bezpośrednio na przedsiębiorców (na prowadzenie działalności gospodarczej), dlatego nie jest wymagane zachowanie zalecanego terminem wejścia w życie przepisów z dniem 1 stycznia lub 1 czerwca. Projekt przewiduje utrzymanie dotychczas funkcjonujących instytucji: Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych do dnia powołania pierwszego składu Rady Dialogu Społecznego, a wojewódzkich komisji dialogu społecznego do dnia powołania pierwszych składów wojewódzkich rad dialogu społecznego, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy – z uwagi na fakultatywność utworzenia WRDS.

Jednocześnie zakłada się, że organizacje związkowe i organizacje pracodawców, których reprezentatywność została stwierdzona na podstawie orzeczenia sądowego wydanego w oparciu o dotychczasowe przepisy ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, mają zachowaną swoją reprezentatywność do końca 4-letnich okresów.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Przewiduje się coroczne badanie ewaluacji efektów projektu w zakresie funkcjonowania RDS przez opracowywanie przez przewodniczącego RDS corocznego sprawozdania z działalności RDS w roku poprzednim, przedstawianego Sejmowi nie później niż do dnia 31 maja. Pierwsze pełne sprawozdanie przewiduje się w 2017 r.

Kolejnym jednorazowym badaniem efektów projektu ma być ocena funkcjonowania przepisów ustawy oraz przedstawienie rekomendacji zmian funkcjonowania Rady po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy.

Mierniki przewidziane dla funkcjonowania zarówno RDS, jak i WRDS to liczba posiedzeń Prezydium, posiedzeń plenarnych, liczba uchwał podjętych na posiedzeniach.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

zał. 1 – koszty działania Rady Dialogu Społecznego i jej Biura na podstawie danych CPS „Dialog”

zał. 2 – koszty funkcjonowania wojewódzkich komisji dialogu społecznego na podstawie danych z urzędów wojewódzkich

koszty działania Biura Rady					
Lp.	Kategoria kosztów	j.m.	Budżet na okres roku budżetowego		
			Liczba	Koszt jednostkowy	Łącznie
1	Dyrektor biura (wynagrodzenie brutto oraz świadczenia, tj. FUS, FP, medycyna pracy, szkolenie BHP, odpis ZFŚS)	etat	1	153 525 zł	153 525 zł
2	Pracownik merytoryczny (wynagrodzenie brutto oraz świadczenia, tj. FUS, FP, dodatkowe wynagrodzenie roczne, medycyna pracy, szkolenie BHP, odpis ZFŚS)	etat	3	65 968 zł	197 904 zł
3	Pracownik do obsługi finansowo-księgowej (wynagrodzenie brutto oraz świadczenia, tj. FUS, FP, dodatkowe wynagrodzenie roczne, medycyna pracy, szkolenie BHP, odpis ZFŚS)	etat	1	54 734 zł	54 734 zł
4	Wyposażenie stanowiska pracy dla 5 pracowników etatowych, w tym: meble biurowe, drobne wyposażenie	zakup	5	2 713 zł	13 565 zł
5	Sprzęt komputerowy dla 5 osób, w tym: komputery stacjonarne, laptopy, urządzenia wielofunkcyjne	zakup	1	31 495 zł	31 495 zł
6	Koszty utrzymania powierzchni biurowej wraz z eksploatacją (media, sprząatanie, ochrona itp.)	miesiąc	12	4 860 zł	58 320 zł
7	Materiały biurowe dla pracowników, w tym tonery, papier, art. piśmiennicze	miesiąc	12	1 050 zł	12 600 zł
8	Usługi telekomunikacyjne, w tym Internet, telefony stacjonarne i komórkowe	usługa	12	760 zł	9 120 zł
9	Usługi pocztowe, kurierskie	usługa	12	250 zł	3 000 zł
10	Obsługa prawna	miesiąc	12	1 500 zł	18 000 zł
11	Obsługa informatyczna	miesiąc	12	1 000 zł	12 000 zł
12	Delegacje personelu biura krajowe, w tym: diety, nocleg, dojazd	wyjazd	10	440 zł	4 400 zł
13	Usługi poligraficzne	usługa	1	30 000 zł	30 000 zł
14	koszty ogółem				598 663 zł
	posiedzenia Rady: catering				100 000 zł
16	koszty Biura Rady i posiedzeń				698 663 zł
	koszty ekspertyz, badań, raportów				1 000 000 zł
	koszty działania Komisji Trójstronnej				3 955 000 zł

Roczny koszt wynagrodzeń z pochodnymi dotyczący trzech stanowisk został wyliczony na podstawie średniego wynagrodzenia dla stanowiska: głównego specjalisty, starszego specjalisty i specjalisty w Ministerstwie Parcy i Polityki Społecznej i przy założeniu maksymalnej wysługi lat

Uwaga: podane wartości są kwotami szacunkowymi opartymi na danych rynkowych z marca 2015 r., kwoty te mogą wzrosnąć w przedziale 3-5% w ostatecznym budżecie.

Dane liczbowe dotyczące liczby posiedzeń i uczestników uśrednione z lat 2009 - 2011, wycenione po koszcie bieżącym, przy założeniu, że posiedzenia odbywały się będą bez zawieszenia udziału.

	2010	2011	2012	2013	2014	Razem
dolnośląskie	104 342,04 zł	109 972,60 zł	122 164,00 zł	111 808,00 zł	136 215,00 zł	584 501,64 zł
kujawsko-pomorskie	80 793,79 zł	84 665,34 zł	77 290,58 zł	107 146,38 zł	46 587,37 zł	396 483,46 zł
lubelskie	117 086,54 zł	106 587,36 zł	88 159,65 zł	73 187,79 zł	54 757,54 zł	439 778,88 zł
lubuskie	bd	bd	120,00 zł	49 945,94 zł	57 489,95 zł	107 555,89 zł
łódzkie	bd	bd	bd	bd	bd	0,00 zł
małopolskie	29 078,00 zł	23 084,50 zł	92 802,11 zł	94 778,79 zł	49 328,03 zł	289 071,43 zł
mazowieckie	91 120,75 zł	99 705,79 zł	117 741,10 zł	130 414,10 zł	98 635,10 zł	537 616,84 zł
opolskie	57 480,80 zł	56 270,24 zł	58 451,50 zł	62 146,50 zł	59 292,84 zł	293 641,88 zł
podkarpackie	31 600,00 zł	33 750,00 zł	42 050,00 zł	36 850,00 zł	37 200,00 zł	181 450,00 zł
podlaskie	38 565,75 zł	38 964,44 zł	37 253,88 zł	32 934,00 zł	30 941,39 zł	178 659,46 zł
pomorskie	119 981,00 zł	129 420,00 zł	83 271,00 zł	87 799,00 zł	69 097,00 zł	489 568,00 zł
śląskie	bd	bd	bd	bd	bd	0,00 zł
świętokrzyskie	2 484,00 zł	2 630,00 zł	2 200,00 zł	1 950,00 zł	2 160,00 zł	11 424,00 zł
warmińsko-mazurskie	27 487,44 zł	30 851,83 zł	46 044,17 zł	45 758,32 zł	44 372,20 zł	194 513,96 zł
wielkopolskie	3 300,00 zł	3 500,00 zł	7 800,00 zł	4 100,00 zł	1 890,00 zł	20 590,00 zł
zachodniopomorskie	bd	bd	bd	bd	bd	0,00 zł
Razem	703 320,11 zł	719 402,10 zł	775 347,99 zł	838 818,82 zł	687 966,42 zł	3 724 855,44 zł

WKDS: Łódzka, Śląska i Zachodniopomorska - nie podały kosztów funkcjonowania Komisji informując, że obsługa WKDS jest prowadzona w ramach ogólnych kosztów urzędu wojewódzkiego.

**ŚREDNIE KOSZTY WRDS /
ROCZNIE**

744 971,09 zł

Warszawa, 12 maja 2015 r.

RAPORT Z KONSULTACJI PUBLICZNYCH
PROJEKTU USTAWY O RADZIE DIALOGU SPOŁECZNEGO I INNYCH
INSTYTUCACH DIALOGU SPOŁECZNEGO

Projekt ustawy o *Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego* został skierowany:

I) **do konsultacji publicznych** następującym podmiotom:

1. marszałkowie województw,
2. wojewodowie.

II) **do zaopiniowania** przez:

1. NSZZ Solidarność,
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
3. Forum Związków Zawodowych,
4. Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
5. Konfederację Lewiatan,
6. Związek Pracodawców Business Centre Club,
7. Związek Rzemiosła Polskiego,
8. Komisję Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,
9. Krajową Radę Sądownictwa,
10. Sąd Najwyższy,
11. Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt ustawy został zamieszczony także w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Ponadto, zgodnie z § 11a ust. 1 uchwały Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.), projekt udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Dodatkowo na platformie <http://www.konsultacje.gov.pl/node/3669> otwarto ogólnodostępne konsultacje społeczne w dniach od 8 do 28 kwietnia 2015 r.

Termin zgłaszania uwag upłynął w dniu 28 kwietnia 2015 r.

W dniu 29 kwietnia 2015r. projekt został uzgodniony z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Do projektu wpłynęło 96 uwag zgłoszonych przez 27 podmiotów, w tym: partnerów społecznych, organizacje pracodawców, organizacje pozarządowe oraz organizację samorządu gospodarczego, to jest:

1. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
2. Forum Związków Zawodowych,
3. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
4. Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,

5. Konfederację Lewiatan,
6. Związek Pracodawców Business Centre Club,
7. Związek Rzemiosła Polskiego,
8. Krajową Izbę Gospodarczą,
9. Konfederację Związków i Organizacji Przewoźników Drogowych „Transportowcy”,
10. Starogardzki Klub Biznesu - Związek Pracodawców w Starogardzie Gdańskim,
11. Kaszubski Związek Pracodawców,
12. Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych,
13. Forum Dialogu Regionalnego,
14. Fundację Batorego,
 - ✓ Sąd Najwyższy i Krajową Radę Sądownictwa,
 - ✓ 4 Marszałków, to jest:
 1. Marszałka Województwa Pomorskiego,
 2. Marszałka Województwa Mazowieckiego,
 3. Marszałka Województwa Opolskiego,
 4. Marszałka Województwa Śląskiego,
 - ✓ 5 Wojewodów, to jest:
 1. Wojewodę Świętokrzyskiego,
 2. Wojewodę Lubelskiego,
 3. Wojewodę Zachodniopomorskiego,
 4. Wojewodę Dolnośląskiego,
 5. Wojewodę Mazowieckiego,

oraz:

1. Prezydium Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Warszawie,
2. Członka Zarządu Województwa Lubelskiego.

Część uwag została uwzględniona.

Spośród podmiotów, które ustosunkowały się pisemnie do projektu, 3 nie wносиły uwag, to jest: Wojewoda Pomorski i Wojewoda Warmińsko-Mazurski oraz Porozumienie Zielonogórskie – Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia.

Należy podkreślić, że **zdecydowana większość podmiotów pozytywnie zaopiniowała projekt**. Stanowisko negatywne wyraziły:

1. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych,
2. Forum Dialogu Regionalnego,
3. Fundacja Batorego.

Dodatkowo wątpliwości co do zaproponowanego w projekcie ustawy składu przyszłej Rady wyraziły:

4. Krajowa Izba Gospodarcza,
5. Konfederacja Związków i Organizacji Przewoźników Drogowych „Transportowcy”,
6. Starogardzki Klub Biznesu - Związek Pracodawców w Starogardzie Gdańskim,
7. Kaszubski Związek Pracodawców.

Wątpliwości ww. podmiotów wynikają z faktu, iż według projektu ustawy będą one mogły uczestniczyć w pracach zarówno Rady Dialogu Społecznego (dalej jako RDS), jak i Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego (pod warunkiem działania na terenie danego województwa, dalej jako WRDS), jedynie z głosem doradczym, na zaproszenie przewodniczącego RDS albo odpowiednio WRDS (pod warunkiem odpowiedniego postanowienia regulaminu WRDS), wobec postulowanego pełnego uczestnictwa.

Odnosząc się do propozycji pełnego udziału organizacji pozarządowych w RDS, należy zwrócić uwagę, że sfera zadań publicznych, w jakiej prowadzą działalność organizacje

pozarządowe, nie obejmuje stosunków zatrudnienia, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.). Całokształt tych stosunków ma zaś stanowić główną oś prac RDS. Na rozróżnienie celów funkcjonowania związków zawodowych i organizacji pracodawców a organizacji pozarządowych wskazuje także art. 3 ust. 4 pkt 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zgodnie z którym przepisów dotyczących działalności pożytku publicznego nie stosuje się do związków zawodowych i organizacji pracodawców. Ze względu na powyższe, w projekcie ustawy o RDS i wojewódzkich radach dialogu społecznego przyjęto, że Rada ma stanowić forum trójstronnej współpracy strony pracowniczej, strony pracodawców oraz strony rządowej. W wyniku konsultacji z partnerami społecznymi zaproponowano, że stroną pracodawców w Radzie będą reprezentować przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców, działających w oparciu o ustawę o organizacjach pracodawców lub ustawę o rzemiośle.

Pozostałe **uwagi zgłaszane przez organizacje pracodawców i organizacje pozarządowe** dotyczyły przede wszystkim szerokiego sformułowania zadań RDS oraz – podobnie jak uwagi wojewodów i marszałków – zasad finansowania WRDS. Podnoszono także zastrzeżenia techniczno-legislacyjne.

Niezwykle istotne znaczenie dla prawnych podstaw dialogu społecznego ma art. 20 Konstytucji RP, który mówi, że *"społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej"*. Omawiany przepis stanowi ramy dla funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej i odwołuje się do dialogu społecznego i współpracy władzy publicznej z partnerami społecznymi. Należy podkreślić, iż w świetle przepisów Konstytucji dialog społeczny nie jest prawem władzy publicznej, lecz przede wszystkim jej konstytucyjnym obowiązkiem. Dialog społeczny powinien więc dotyczyć praktycznie wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego, nie zaś wąsko pojmowanych stosunków przemysłowych. Dlatego – w stosunku do obecnie funkcjonujących instytucji dialogu społecznego oraz z uwagi na rozwijającą się sytuację społeczno-ekonomiczną – zasadnym jest szerokie pojmowanie kwestii i obszarów, w których dialog powinien być prowadzony. Efektem dialogu społecznego powinny być, z jednej strony pokój społeczny, z drugiej zaś trwałe i zrównoważony rozwój kraju i społeczeństwa. Co istotne, regulacje prawne i programy tworzone z zachowaniem zasad dialogu społecznego legitymizuje poparcie i porozumienie stron dialogu. W związku z powyższym zasadnym jest określenie szerokiego zakresu spraw, co do których prowadzony jest dialog społeczny, w szczególności w ramach RDS, będącej następcą prawnym Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych.

Wątpliwości i uwagi zarówno wojewodów, jak i marszałków dotyczyły przede wszystkim zasad finansowania WRDS oraz osoby z misją dobrej woli. Rozważano także słuszność zmiany usytuowania WRDS (dotychczasowe Komisje Dialogu Społecznego są umiejscowione przy wojewodach, wg projektowanej ustawy będą usytuowane przy marszałkach województw). Zgłaszano także uwagi techniczne i legislacyjne.

Należy zauważyć, że przeniesienie kompetencji powoływania WRDS z wojewodów na marszałków województw stanowi realizację postulatu partnerów społecznych. Według ich opinii to marszałkowie województwa w sposób najbardziej właściwy, z uwagi na zakres zadań pozostających w obszarze ich kompetencji, przyczynią się do organizowania i prowadzenia dialogu społecznego w regionie. Dotychczasowe doświadczenia z prac wojewódzkich komisji dialogu społecznego wskazują na niewielkie zaangażowanie marszałków w prace komisji. Proponowana zmiana ma wpłynąć na zintensyfikowanie dialogu społecznego w regionie poprzez wskazanie marszałka jako organizatora prac WRDS. Jeśli

chodzi o finansowanie WRDS, to w art. 41 ust. 4 projektu przewidziano, że tworzenie oraz zapewnienie funkcjonowania WRDS jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, zleconym marszałkowi województwa, finansowanym w drodze dotacji celowej. Zasady udzielania dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego określa art. 49 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Partnerzy społeczni odnieśli się w swoich uwagach w szczególności do: ustalenia kryterium reprezentatywności organizacji pracodawców; zapewnienia autonomii finansowej Biura RDS; wskazania liczby przedstawicieli organizacji pracowników i pracodawców w WRDS. Dodatkowo dwie organizacje (Pracodawcy RP oraz Związek Pracodawców Business Centre Club) postulowały wprowadzenie do projektu uprawnienia partnerów społecznych do występowania z wnioskami do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności przepisów prawa z Konstytucją Wniesiono także zastrzeżenia techniczno-legislacyjne. Uwzględniono propozycje: wprowadzenia zasady, że projekt planu finansowego Biura jest przygotowywany przez Dyrektora Biura i podlega zatwierdzeniu przez Radę (art. 39 ust. 2 projektu) oraz wskazania liczby przedstawicieli organizacji pracowników i pracodawców w WRDS (art. 47 ust. 3 projektu).

Projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Szczegółowe omówienie zgłoszonych uwag przez podmioty zawierają **załączniki**.

Załączniki:

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12271200/12283058/12283061/dokument163819.pdf>

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12271200/12283058/12283061/dokument163820.pdf>

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12271200/12283058/12283061/dokument163821.pdf>

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12271200/12283064/12283067/dokument163814.pdf>.

Warszawa, 9 czerwca 2015 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - 395 - 15/14

DPUE.920.441.2015 / 8

dot.: RM-10-59-15 z 05.06.2015 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU
Rafał Trzaskowski

Do wiadomości:

Pan Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy i Polityki Społecznej

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	
Departament Rady Ministrów	
wpłynęło	1 U -06- 2015